

DZIENNIK USTAW POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 7 grudnia 1962 r.

Nr 63

TRESC:
Poz.:

UMOWA MIĘDZYNARODOWA

- 301 — Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Rumuńską Republiką Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisana w Bukareszcie dnia 25 stycznia 1962 r. 561
- 302 — Oświadczenie rządowe z dnia 17 listopada 1962 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Rumuńską Republiką Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisanej w Bukareszcie dnia 25 stycznia 1962 r. 580

301

UMOWA MIĘDZY POLSKĄ RZECZYPOSPOLITĄ LUDOWĄ A RUMUŃSKĄ REPUBLIKĄ LUDOWĄ O POMOCY PRAWNEJ I STOSUNKACH PRAWNYCH W SPRAWACH CYWILNYCH, RODZINNYCH I KARNYCH,

podpisana w Bukareszcie dnia 25 stycznia 1962 r.

W Imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 25 stycznia 1962 roku podpisana została w Bukareszcie Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Rumuńską Republiką Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych o następującym brzmieniu dosłownym:

UMOWA

MIĘDZY POLSKĄ RZECZYPOSPOLITĄ LUDOWĄ A RUMUŃSKĄ REPUBLIKĄ LUDOWĄ O POMOCY PRAWNEJ I STOSUNKACH PRAWNYCH W SPRAWACH CYWILNYCH, RODZINNYCH I KARNYCH

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rada Państwa Rumuńskiej Republiki Ludowej, kierując się pragnieniem umocnienia braterskich więzów i rozszerzenia współpracy między obu Państwami również w dziedzinie prawa, postanowiły zawrzeć Umowę o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych i w tym celu wyznaczyły swych Pełnomocników:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —

Janusza Zambrowicza, Ambadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Rumuńskiej Republice Ludowej,

Rada Państwa Rumuńskiej Republiki Ludowej —

Aurela Mălnășanu, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

TRATAT

INTRE REPUBLICA POPULARA POLONA SI REPUBLICA POPULARA ROMINA PRIVIND ASISTENTA JURIDICA SI RELATIILE JURIDICE IN CAUZELE CIVILE, FAMILIALE SI PENALE

Consiliul de Stat al Republicii Populare Polone și Consiliul de Stat al Republicii Populare Romine, călăuzindu-se de dorința de a întări legăturile frățesti și a dezvolta colaborarea între cele două state și în domeniul juridic, au hotărât să încheie un tratat privind asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile, familiale și penale și au numit în acest scop plenipotențiarii lor:

Consiliul de Stat al Republicii Populare Polone pe:

Janusz Zambrowicz, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Populare Polone în Republica Populară Romină

Consiliul de Stat al Republicii Populare Romine pe:

Aurel Mălnășan, Adjunct al Ministrului Afacerilor Externe,

care, după schimbul deplinelor puteri, găsite în bună și cuvenită formă, au convenit asupra celor ce urmează:

CZĘŚĆ I

Postanowienia ogólne

Artykuł 1

Ochrona prawna

1. Obywatele jednej z Umawiających się Stron i osoby prawne utworzone na podstawie prawa tej Strony (dalej zwani „obywatelami”) korzystają na obszarze drugiej Umawiającej się Strony w zakresie swych praw osobistych i majątkowych z takiej samej ochrony prawnej, jaka przysługuje jej obywatelom.

2. Obywatele jednej z Umawiających się Stron mają prawo swobodnego i nieskrępowanego zwracania się do organów drugiej Umawiającej się Strony, do których właściwości należą sprawy cywilne, rodzinne i karne; mogą oni występować przed tymi organami w obronie swych interesów, składać wnioski i wytaczać powództwa na tych samych warunkach, co obywatele tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 2

Udzielanie pomocy prawnej

1. Sądy, prokuratury i notariaty państwowe (dalej zwane „organami wymiaru sprawiedliwości”) Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy prawnej w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych.

2. Organy wymiaru sprawiedliwości udzielają pomocy prawnej również innym organom, do których właściwości należą sprawy wymienione w ustępie 1.

Artykuł 3

Przedmiot pomocy prawnej

Przedmiotem pomocy prawnej jest wykonywanie określonych czynności procesowych, w szczególności sporządzanie, przysyłanie i doręczanie pism, przysyłanie lub przekazywanie dowodów rzeczowych, wykonywanie ekspertyz, przesłuchiwanie stron, podejrzanych, świadków, biegłych i innych osób, dokonywanie oględzin, rewizji i zajęcia przedmiotów.

Artykuł 4

Sposób porozumiewania się

1. W sprawach uregulowanych niniejszą Umową organy wymiaru sprawiedliwości Umawiających się Stron porozumiewają się między sobą za pośrednictwem swych organów centralnych, jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej.

2. Inne organy Umawiających się Stron działające w zakresie spraw cywilnych i rodzinnych porozumiewają się między sobą lub z organami wymiaru sprawiedliwości za pośrednictwem Ministerstw Sprawiedliwości, jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej.

Artykuł 5

Język

1. Organy wymiaru sprawiedliwości i inne organy Umawiających się Stron używają we wzajemnych stosunkach języka własnego lub języka rosyjskiego.

PARTEA I

Dispozitii generale

Articolul 1

Ocrotirea juridică

1. Cetățenii unei Părți Contractante și persoanele juridice constituite pe baza legislației acesteia (denumite în cele ce urmează „cetățeni”), se bucură pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, în ce privește drepturile lor personale și patrimoniale, de aceeași ocrotire juridică ca și cetățenii proprii.

2. Cetățenii unei Părți Contractante au dreptul să se adreseze liber și nestinjenit instituțiilor celeilalte Părți Contractante, în competența cărora intră cauzele civile, familiale și penale, pot să-și susțină interesele în fața acestora, să facă cereri și să introducă acțiuni în aceleași condiții ca și cetățenii acesteia.

Articolul 2

Acordarea asistenței juridice

1. Instanțele judecătorești, procuraturile și notariatele de stat ale ambelor Părți Contractante (denumite în cele ce urmează „instituții judiciare”), își acordă reciproc asistență juridică în cauzele civile, familiale și penale.

2. Instituțiile judiciare acordă asistență juridică și altor instituții în competența cărora intră cauzele arătate la punctul 1.

Articolul 3

Obiectul asistenței juridice

Obiectul asistenței juridice constă în îndeplinirea unor activități procesuale cum ar fi: întocmirea, expedierea și înminarea actelor, expedierea sau predarea probelor materiale, efectuarea expertizelor, interogarea părților și invinuților, audierea martorilor, expertilor și altor persoane, efectuarea cercetărilor locale, perchezițiilor și sechestrelor.

Articolul 4

Modul de legătură

1. În realizarea activităților prevăzute în prezentul Tratat, instituțiile judiciare ale celor două Părți Contractante comunică între ele prin intermediul organelor lor centrale, în măsura în care în prezentul Tratat nu s-a stabilit în alt fel.

2. Alte instituții ale celor două Părți Contractante care au în competență probleme de drept civil sau familial comunică între ele sau cu instituțiile judiciare prin intermediul Ministerelor de Justiție, în măsura în care în prezentul Tratat nu s-a stabilit în alt fel.

Articolul 5

Limba

1. Instituțiile judiciare și celelalte instituții ale Părților Contractante folosesc în relațiile dintre ele limba proprie sau limba rusă.

2. Wnioski o udzielenie pomocy prawnej i załączniki powinny być sporządzane w języku wzywającej Umawiającej się Strony. Do wniosków i załączników należy w miarę możliwości dołączać uwierzytelnione tłumaczenia na język wezwanej Umawiającej się Strony, z wyjątkiem przypadków, w których zgodnie z niniejszą Umową dołączanie takich tłumaczeń jest obowiązkowe.

3. Załatwianie wniosków o udzielenie pomocy prawnej następuje w języku wezwanej Umawiającej się Strony.

Artykuł 6

Treść wniosków o udzielenie pomocy prawnej

Wniosek o udzielenie pomocy prawnej powinien zawierać następujące dane:

- a) nazwę organu wzywającego;
- b) nazwę organu wezwanego;
- c) określenie sprawy, w której żąda się udzielenia pomocy prawnej;
- d) imiona i nazwiska, miejsce zamieszkania lub pobytu, obywatelstwo i zawód stron, podejrzanych, oskarżonych lub skazanych, a w sprawach karnych — w miarę możliwości również datę i miejsce urodzenia podejrzanych, oskarżonych lub skazanych oraz imiona i nazwiska ich rodziców;
- e) imiona i nazwiska oraz adresy przedstawicieli lub obrońców;
- f) przedmiot wniosku i dane niezbędne do jego wykonania, a w sprawach karnych również opis czynu przestępnego.

Artykuł 7

Sposób załatwiania wniosków

1. Organ wezwany załatwia wnioski o udzielenie pomocy prawnej zgodnie z prawem swego Państwa. Organ ten może na wniosek zastosować przepisy procesowe wzywającej Umawiającej się Strony, o ile nie są sprzeczne z prawem jego Państwa.

2. Jeżeli organ wezwany nie jest właściwy do załatwienia wniosku, przekazuje go z urzędu organowi właściwemu, zawiadamiając o tym jednocześnie organ wzywający.

3. Organ wezwany na prośbę organu wzywającego zawiadamia w odpowiednim czasie ten organ lub strony procesowe o miejscu i terminie załatwienia wniosku o udzielenie pomocy prawnej. Zawiadomienie może być przesłane bezpośrednio listem poleconym.

4. Jeżeli dokładny adres osoby, której dotyczy wniosek o udzielenie pomocy prawnej, nie jest znany lub jeżeli adres wskazany okazał się błędny, wówczas organ wezwany podejmuje odpowiednie kroki celem ustalenia adresu. Jeżeli ustalenie adresu okaże się niemożliwe, organ wezwany zawiadomi o tym organ wzywający.

5. Po załatwieniu wniosku organ wezwany przesyła organowi wzywającemu odpowiednie akta. W przypadku gdy pomoc prawna nie mogła być udzielona, organ wezwany zwraca akta organowi wzywającemu, zawiadamiając go jednocześnie o okolicznościach, które uniemożliwiły załatwienie wniosku.

Artykuł 8

Forma pism

Pisma przesyłane na podstawie niniejszej Umowy powinny być podpisane i opatrzone pieczęcią urzędową.

2. Cererile pentru acordarea asistenței juridice precum și actele anexate, trebuie să fie întocmite în limba Părții Contractante solicitante. Acestea vor fi însoțite, în măsura posibilităților, de traduceri certificate în limba Părții Contractante solicitate, afară de cazurile în care, potrivit prezentului Tratat, anexarea unor asemenea traduceri este obligatorie.

3. Îndeplinirea cererilor de acordare a asistenței juridice se face în limba Părții Contractante solicitate.

Articolul 6

Cuprinsul cererii de acordare a asistenței juridice

Cererea de acordare a asistenței juridice trebuie să cuprindă următoarele date:

- a) denumirea instituției solicitante;
- b) denumirea instituției solicitate;
- c) indicarea cauzei în care se solicită acordarea asistenței juridice;
- d) numele și prenumele, domiciliul sau reședința, cetățenia și ocupația părților, învinuților, inculpaților sau condamnaților, iar în cauzele penale, în măsura posibilităților, de asemenea, locul și data nașterii învinuților, inculpaților sau condamnaților precum și numele și prenumele părinților acestora;
- e) numele, prenumele și adresa reprezentanților sau apărătorilor acestora;
- f) obiectul cererii și datele necesare pentru îndeplinirea ei, iar în cauzele penale și descrierea infracțiunii.

Articolul 7

Modul de rezolvare a cererii

1. Instituția solicitată rezolvă cererile pentru acordarea asistenței juridice în conformitate cu legislația statului său. Instituția solicitată, la cerere, poate aplica normele procedurale ale Părții Contractante solicitante, în măsura în care ele nu contravin legislației statului său.

2. Dacă instituția solicitată nu este competentă să îndeplinească cererea, ea o va transmite din oficiu instituției competente, încunoscând totodată despre aceasta instituția solicitantă.

3. La cererea instituției solicitante, instituția solicitată va comunica în timp util acesteia sau părților din proces locul și termenul efectuării cererii de acordare a asistenței juridice. Înștiințarea se poate trimite și direct, prin scrisoare recomandată.

4. Dacă adresa precisă a persoanei la care se referă cererea pentru acordarea asistenței juridice nu este cunoscută sau dacă adresa indicată s-a dovedit a fi greșită, instituția solicitată ia măsurile corespunzătoare în scopul stabilirii adresei. În cazul când stabilirea adresei nu este posibilă, instituția solicitată anunță despre aceasta instituția solicitantă.

5. După îndeplinirea cererii, instituția solicitată transmite instituției solicitante actele respective. În cazul în care asistența juridică nu a putut fi acordată, instituția solicitată va restitui actele instituției solicitante, comunicându-i totodată împrejurările care au împiedicat-o să îndeplinească cererea.

Articolul 8

Forma actelor

Actele care se transmit pe baza acestui Tratat vor fi semnate și prevăzute cu sigiliul oficial.

Artykuł 9

Doręczenie pism

1. Organ wezwany doręcza pisma zgodnie z prawem swego Państwa, jeżeli zostały one sporządzone w języku tego państwa lub dołączono do nich uwierzytelnione tłumaczenie na ten język. W przeciwnym razie organ wezwany doręcza pisma odbiorcy tylko wtedy, gdy przyjmie on je dobrowolnie.

2. Wniosek o doręczenie powinien zawierać dokładny adres odbiorcy i oznaczenie pisma, które ma być doręczone.

Artykuł 10

Dowód doręczenia

Dowód doręczenia pism sporządza się zgodnie z przepisami wezwanej Umawiającej się Strony, dotyczącymi doręczenia. W każdym razie będzie on zawierał potwierdzenie odbioru opatrzone podpisem odbiorcy i datą albo poświadczenie organu wezwanego, stwierdzające fakt, sposób i czas doręczenia.

Artykuł 11

Wezwanie świadków i biegłych oraz ich ochrona

1. Jeżeli w toku śledztwa lub postępowania sądowego, prowadzonego na obszarze jednej z Umawiających się Stron, zajdzie potrzeba osobistego stawienia świadka lub biegłego, który przebywa na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas organ Umawiającej się Strony, na której obszarze prowadzi się postępowanie, może zwrócić się do właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony o doręczenie wezwania.

2. Wezwanie nie może przewidywać sankcji na wypadek niestawienia osoby wezwanej.

3. Świadek lub biegły, który stawił się na wezwanie przed organem drugiej Umawiającej się Strony, nie może być na obszarze tej Strony, bez względu na posiadane obywatelstwo, pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani aresztowany, ani nie może odbywać jakiegokolwiek kary orzeczonej przez sąd — z powodu czynu przestępnego będącego przedmiotem postępowania, w związku z którym został wezwany, ani z powodu innego czynu przestępnego popełnionego przed przekroczeniem granicy wzywającej Umawiającej się Strony, ani w związku ze złożeniem zeznania.

4. Świadek lub biegły traci ochronę określoną w ustępie 3, jeżeli nie opuści obszaru wzywającej Umawiającej się Strony w terminie jednego tygodnia od dnia, gdy organ, który go wezwał, zakomunikował mu, że obecność jego nie jest już konieczna. Do terminu tego nie wlicza się czasu, w którym świadek lub biegły nie mógł opuścić obszaru tej Strony z przyczyn niezależnych od jego woli.

Artykuł 12

Koszty związane z udzielaniem pomocy prawnej

1. Umawiające się Strony ponoszą wszelkie koszty związane z udzielaniem pomocy prawnej na ich obszarze, łącznie z kosztami przeprowadzenia dowodów.

2. Organ wezwany zawiadamia organ wzywający o ogólnej kwocie poniesionych kosztów. Jeżeli organ wzywający pobierze te koszty od osoby zobowiązanej do ich pokrycia, ściągnięta kwota przypada Umawiającej się Stronie, której organ ją pobrał.

Articolul 9

Iniminarea actelor

1. Instituția solicitată înmânează actele în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare pe teritoriul statului său, cu condiția ca aceste acte să fie scrise în limba sa ori să fie însoțite de o traducere certificată în această limbă. În caz contrar, instituția solicitată înmânează actele destinatarului numai dacă acesta este de acord să le primească.

2. Cererea de înminare trebuie să conțină adresa exactă a destinatarului și indicarea actului ce urmează să fie înminat.

Articolul 10

Dovada de înminare

Dovada de înminare a actelor se întocmește în conformitate cu regulile de înminare în vigoare pe teritoriul Părții Contractante solicitate. În orice caz, dovada de înminare va cuprinde, fie confirmarea primirii prevăzută cu semnătura primitorului și data predării, fie confirmarea instituției solicitate constatând faptul, modul și timpul înminării.

Articolul 11

Citarea martorilor și experților și ocrotirea lor

1. Dacă în cursul urmăririi penale sau judecării întreprinse pe teritoriul uneia din Părțile Contractante se va ivi nevoia prezentării personale a unui martor sau expert care se află pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, instituția Părții Contractante pe al cărei teritoriu are loc urmărirea penală sau judecata, se poate adresa instituției competente a celeilalte Părți, pentru înminarea citației.

2. În citație nu se vor prevedea sancțiuni pentru neprezentarea persoanei chemate.

3. Martorul sau expertul care s-a prezentat pe baza citației în fața instituției celeilalte Părți Contractante, nu poate, ori care ar fi cetățenia sa, să fie tras la răspundere penală, arestat sau supus executării unei pedepse penale, pe teritoriul acesteia, pentru infracțiunea ce formează obiectul procesului pentru care a fost citat sau pentru o altă infracțiune săvârșită înainte de trecerea frontierei Părții solicitante și nici pentru depozitia făcută în acel proces.

4. Martorul sau expertul pierde garanția prevăzută la punctul 3, dacă nu a părăsit teritoriul Părții Contractante solicitante în termen de o săptămână din ziua când instituția care l-a chemat îi face cunoscut că prezența lui nu mai este necesară. În acest termen nu se include timpul în care martorul sau expertul nu a putut părăsi teritoriul acestei Părți, din motive independente de voința sa.

Articolul 12

Cheltuieli legate de acordarea asistenței juridice

1. Părțile Contractante suportă singure toate cheltuielile ocazionate de acordarea asistenței juridice pe teritoriul lor, inclusiv cheltuielile făcute cu administrarea probelor.

2. Instituția solicitată comunică instituției solicitante cuantumul cheltuielilor făcute. Dacă instituția solicitantă percepe aceste cheltuieli de la persoana obligată să le plătească, sumele încasate rămân Părții Contractante a cărei instituție le-a perceput.

Ważność dokumentów**Artykuł 13**

1. Dokumenty sporządzone lub uwierzytelnione na obszarze jednej z Umawiających się Stron przez organ państwowy lub osobę zaufania publicznego w granicach ich właściwości, w formie ustalonej przez prawo i opatrzone pieczęcią urzędową, nie wymagają legalizacji do użycia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony. Dotyczy to również dokumentów, na których podpisy zostały uwierzytelnione zgodnie z prawem jednej z Umawiających się Stron.

2. Dokumenty mające na obszarze jednej z Umawiających się Stron charakter dokumentów urzędowych posiadają również na obszarze drugiej Umawiającej się Strony moc dowodową dokumentów urzędowych.

Artykuł 14

1. Odpisy i wyciągi dokumentów, przeznaczone do użycia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, powinny być uwierzytelnione przez ten sam organ, który dokument sporządził lub wydał, albo przez notariat państwowy. Nie dotyczy to odpisów dokumentów z akt sądowych, przesyłanych w związku z wnioskami o udzielenie pomocy prawnej.

2. W przypadku gdy nie istnieje już organ, który wydał dokument, odpisy wydaje i uwierzytelnia organ przechowujący ten dokument.

Artykuł 15**Przesyłanie dokumentów**

1. Umawiające się Strony przesyłają sobie na wniosek za pośrednictwem przedstawicielstw dyplomatycznych lub urzędów konsularnych, bez pobierania opłat, odpisy aktów urodzeń, małżeństw i zgonów, świadectwa szkolne, zaświadczenia o przebiegu pracy oraz inne dokumenty urzędowe dotyczące praw i interesów ich obywateli.

2. Umawiające się Strony przesyłają sobie z urzędu za pośrednictwem przedstawicielstw dyplomatycznych lub urzędów konsularnych, bez pobierania opłat, odpisy orzeczeń sądowych dotyczących stanu cywilnego ich obywateli.

Artykuł 16**Informacje dotyczące zagadnień prawnych**

1. Ministerstwa Sprawiedliwości Umawiających się Stron przesyłają sobie akty normatywne ogłoszone po wejściu w życie niniejszej Umowy.

2. Ministerstwa Sprawiedliwości i Generalne Prokuratury Umawiających się Stron udzielają sobie na wniosek informacji dotyczących prawa, które w ich Państwie obowiązują lub obowiązywało, oraz co do praktyki organów wymiaru sprawiedliwości.

CZĘŚĆ II**POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE****ROZDZIAŁ I****Pomoc prawna i stosunki prawne w sprawach cywilnych i rodzinnych****Oddział I****Koszty procesu****Artykuł 17****Zwolnienie od zabezpieczenia kosztów procesu**

Obywatele jednej z Umawiających się Stron, występujący przed sądami drugiej Umawiającej się Strony, nie mogą być zobowiązani, jeżeli zamieszkują na obszarze jednej

Valabilitatea actelor**Articolul 13**

1. Actele care au fost întocmite sau certificate de un organ de stat sau de către o persoană oficială pe teritoriul uneia din Părțile Contractante în limitele competenței lor, în forma stabilită de legile în vigoare și prevăzute cu sigiliul oficial, sînt valabile pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, fără vreo altă certificare. Această dispoziție se aplică și cu privire la legalizarea semnăturilor făcute în conformitate cu legislația uneia din Părțile Contractante.

2. Actele considerate oficiale pe teritoriul unei Părți Contractante au forță probatorie a actelor oficiale și pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

Articolul 14

1. Extrasele și copiile de pe actele ce urmează a fi folosite pe teritoriul celeilalte Părți Contractante vor fi certificate fie de instituția care a întocmit sau eliberat actul, fie de notariatul de stat. Această prevedere nu privește copiile de pe actele judecătorești ce se folosesc în cadrul cererilor de acordare a asistenței juridice.

2. În cazul cînd instituția care a eliberat actul nu mai există, eliberarea și certificarea copiilor se va face de instituția căreia i-a fost încredințat spre păstrare actul respectiv.

Articolul 15**Transmiterea de acte**

1. Părțile Contractante își transmit, la cerere, prin intermediul reprezentanțelor diplomatice sau oficiilor consulare, în mod gratuit, copii de pe actele de naștere, căsătorie și deces, adeverințe școlare, certificate de vechime în cîmpul muncii, precum și alte acte oficiale privind drepturile și interesele cetățenilor lor.

2. Părțile Contractante își transmit din oficiu, prin intermediul reprezentanțelor diplomatice sau oficiilor consulare, în mod gratuit, copii de pe hotărîrile judecătorești referitoare la starea civilă a cetățenilor lor.

Articolul 16**Informații privind probleme de drept**

1. Ministerele de Justiție ale celor două Părți Contractante își trimit actele normative publicate după intrarea în vigoare a prezentului Tratat.

2. Ministerele de Justiție și Procuraturile Generale ale celor două Părți Contractante își pun la dispoziție, la cerere, informații privind legislația care este sau a fost în vigoare în statul lor, precum și informații privind practica instituțiilor judiciare.

PARTEA II**Dispoziții speciale****CAPITOLUL I****Asistența juridică și relațiile juridice în cauzele civile și familiale****Secțiunea I****Cheltuieli de judecată****Articolul 17****Scutire de garanție procesuală**

Cetățenii unei Părți Contractante care se adresează instanțelor judecătorești ale celeilalte Părți Contractante, dacă domiciliază pe teritoriul uneia din Părțile Contractante, nu

z Umawiających się Stron, do zabezpieczenia kosztów procesu z tego powodu, że są cudzoziemcami albo że nie mają miejsca zamieszkania, pobytu lub siedziby na obszarze Umawiającej się Strony, przed której sądami występują.

Zwolnienie od opłat i kosztów sądowych

Artykuł 18

1. Obywatele jednej z Umawiających się Stron korzystają na obszarze drugiej Umawiającej się Strony ze zwolnienia od opłat i kosztów sądowych, z wszelkich ulg w opłatach i z bezpłatnego zastępstwa procesowego w tym samym zakresie i na tych samych warunkach, co jej obywatele. Postanowienie to stosuje się także do wszystkich czynności procesowych łącznie z czynnościami egzekucyjnymi.

2. Osoby, które korzystają na obszarze jednej z Umawiających się Stron z uprawnień przewidzianych w ustępie 1, mogą powoływać się na te uprawnienia we wszystkich czynnościach procesowych dokonywanych przez sądy drugiej Umawiającej się Strony w danej sprawie.

Artykuł 19

1. Dla uzyskania uprawnień przewidzianych w artykule 18 należy złożyć zaświadczenie o stosunkach osobistych i rodzinnych oraz o dochodach i stanie majątkowym, wystawione przez właściwy organ Umawiającej się Strony, na której obszarze wnioskodawca ma miejsce zamieszkania, a w braku miejsca zamieszkania — miejsce pobytu.

2. Jeżeli wnioskodawca nie ma na obszarze żadnej z Umawiających się Stron miejsca zamieszkania ani pobytu, wystarcza zaświadczenie wydane lub poświadczone przez przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny jego Państwa.

3. Organ wydający zaświadczenie może zwrócić się do organów drugiej Umawiającej się Strony o wyjaśnienia co do danych wymienionych w ustępie 1.

4. Organ, który ma rozpoznać wniosek o przyznanie uprawnień przewidzianych w artykule 18, może zażądać dodatkowych danych od organu, który wydał zaświadczenie.

Artykuł 20

1. Obywatel jednej z Umawiających się Stron, ubiegający się u właściwych organów drugiej Umawiającej się Strony o przyznanie uprawnień przewidzianych w artykule 18, może zgłosić wniosek ustnie do sądu właściwego ze względu na miejsce swego zamieszkania lub pobytu. Sąd ten wciągnie wniosek do protokołu, który wraz z zaświadczeniem wymienionym w artykule 19 ustęp 1 oraz innymi dokumentami złożonymi przez wnioskodawcę prześle sądowi drugiej Umawiającej się Strony. W przypadku tym stosuje się odpowiednio postanowienie artykułu 7 ustęp 2.

2. Jednocześnie z wnioskiem wymienionym w ustępie 1 może być zgłoszony do odrębnego protokołu pozew oraz dołączone dokumenty przedstawione przez wnioskodawcę.

3. Do protokołów i załączników należy dołączyć uwierzytelnione tłumaczenia na język wezwanej Umawiającej się Strony.

Oddział II

Sprawy z zakresu prawa osobowego i rodzinnego

Artykuł 21

Zdolność prawna

1. Zdolność osoby fizycznej ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem jest ta osoba.

pot fi obligati să depună cauțiuni pentru motivul că sînt străini sau că nu au domiciliul, reședința sau sediul pe teritoriul Părții Contractante careia aparține instanța solicitată.

Scutire de taxe și cheltuieli de judecată

Articolul 18

1. Cetățenii uneia din Părțile Contractante beneficiază pe teritoriul celeilalte Părți Contractante de scutire de taxe și cheltuieli de judecată, de orice înlesniri în ce privește taxele precum și de asistență judiciară gratuită, în aceeași măsură și în aceleași condiții ca și cetățenii proprii. Această dispoziție se aplică tuturor actelor de procedură, inclusiv actele de executare.

2. Persoanele care beneficiază pe teritoriul unei Părți Contractante de prevederile punctului 1, vor putea invoca acest drept în toate actele procesuale pe care le efectuează instanțele judecătorești ale celeilalte Părți Contractante, în aceeași cauză.

Articolul 19

1. Pentru obținerea înlesnirilor prevăzute la articolul 18 se va prezenta un certificat asupra stării personale și familiale precum și asupra veniturilor și averii, eliberat de organele competente din locul unde solicitantul își are domiciliul, iar în cazul că nu are un domiciliu, de către organele unde el are reședința.

2. Dacă persoana care a făcut cererea nu are domiciliul sau reședința pe teritoriul nici uneia dintre Părțile Contractante, este suficientă adeverința eliberată sau certificată de reprezentanța diplomatică sau oficiul consular al statului său.

3. Instituția care eliberează certificatul se poate adresa instituțiilor celeilalte Părți Contractante spre a cere lămuriri asupra datelor prevăzute la punctul 1.

4. Instituția care urmează a se pronunța asupra cererii de scutire prevăzută în articolul 18, poate cere date suplimentare instituției care a eliberat certificatul.

Articolul 20

1. Cetățeanul unei Părți Contractante care vrea să solicite instituției competente a celeilalte Părți Contractante acordarea scutirilor sau înlesnirilor prevăzute în articolul 18, poate face oral cerere la instituția judiciară competentă de la domiciliul sau reședința sa. Aceasta va consemna declarația într-un proces verbal, pe care-l va transmite, împreună cu certificatul prevăzut în articolul 19 punctul 1 precum și cu alte acte prezentate de petiționar, instituției judiciare a celeilalte Părți Contractante. Instituția solicitată se va conforma, dacă va fi cazul, dispozițiilor prevăzute în articolul 7 punctul 2.

2. Odată cu cererea prevăzută la punctul 1 se poate formula și cererea de chemare în judecată, care va fi consemnată într-un proces verbal separat, la care se vor anexa și actele pe care le prezintă petiționarul.

3. Procesele verbale și anexele trebuie să fie însoțite de traduceri certificate în limba Părții solicitate.

Secțiunea II

Dispoziții cu privire la statutul personal și dreptul familiei

Articolul 21

Capacitatea juridică

1. Capacitatea persoanei fizice se stabilește potrivit legislației Părții Contractante al cărei cetățean este persoana.

2. Zdolność osoby prawnej ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, na podstawie którego osoba ta została utworzona.

Artykuł 22

Zawarcie małżeństwa

1. Forma zawarcia małżeństwa podlega prawu Umawiającej się Strony, na której obszarze małżeństwo zostaje zawarte!

2. Forma małżeństwa zawieranego wobec przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego podlega prawu Umawiającej się Strony, do której należy przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny.

3. Materialne przesłanki ważności małżeństwa ocenia się dla każdego z przyszłych małżonków według prawa Umawiającej się Strony, której jest on obywatelem.

Artykuł 23

Osobiste i majątkowe stosunki prawne małżonków

1. W sprawach osobistych i majątkowych stosunków prawnych małżonków właściwe są prawo i sądy Umawiającej się Strony, której są oni obywatelami.

2. Jeżeli jeden z małżonków jest obywatelem jednej, drugi zaś — drugiej Umawiającej się Strony, w sprawach ich osobistych i majątkowych stosunków prawnych właściwe są prawo i sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze oboje małżonkowie mają miejsce zamieszkania lub mieli ostatnie miejsce zamieszkania.

Artykuł 24

Rozwód

1. W sprawach o rozwód, jeżeli oboje małżonkowie w chwili wytoczenia powództwa posiadają obywatelstwo jednej z Umawiających się Stron i zamieszkują na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, stosuje się prawo Umawiającej się Strony, której są obywatelami. Właściwe są sądy obu Umawiających się Stron.

2. Jeżeli w chwili wytoczenia powództwa o rozwód jeden z małżonków jest obywatelem jednej, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony i zamieszkują oboje na obszarze tej samej Umawiającej się Strony, albo jeden z nich na obszarze jednej, drugi zaś na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas właściwe są sądy obu Umawiających się Stron. Stosują one prawo swego Państwa.

Artykuł 25

Unieważnienie, nieważność i nieistnienie małżeństwa

1. Orzeczenie nieważności małżeństwa z powodu naruszenia przesłanek ważności formy jego zawarcia następuje tylko wtedy, gdy przesłanki takie przewidziane są zarówno przez prawo miejsca zawarcia małżeństwa, jak i przez prawo Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie.

2. Orzeczenie nieważności lub unieważnienie małżeństwa z powodu naruszenia materialnych przesłanek jego ważności następuje tylko wtedy, gdy przesłanki takie przewidziane są przez prawo właściwe w myśl artykułu 22 ustęp 3. Postanowienie to stosuje się odpowiednio do ustalenia istnienia lub nieistnienia małżeństwa.

3. Odnośnie do właściwości sądów stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 24.

2. Capacitatea persoanei juridice se stabileşte potrivit legislaţiei Părţii Contractante pe baza căreia a luat fiinţă.

Articolul 22

Incheierea căsătoriei

1. Forma încheierii căsătoriei este determinată de legea Părţii Contractante pe al cărei teritoriu se încheie căsătoria.

2. Pentru căsătoria care se încheie în faţa reprezentanţei diplomatice sau oficiului consular, forma încheierii căsătoriei este determinată de legea Părţii Contractante căreia îi aparţine reprezentanţa diplomatică sau oficiul consular.

3. În ce priveşte condiţiile de fond cerute pentru încheierea căsătoriei, fiecare dintre viitorii soţi este supus legii acelei Părţi Contractante al cărei cetăţean este.

Articolul 23

Raporturile juridice personale şi patrimoniale ale soţilor

1. În cauzele privind raporturile juridice personale şi patrimoniale ale soţilor se aplică legea şi sînt competente instituţiile judiciare ale Părţii Contractante ai cărei cetăţeni sînt soţii.

2. Dacă unul din soţi este cetăţeanul unei Părţi Contractante, iar celălalt soţ, al celeilalte Părţi Contractante, în privinţa raporturilor lor juridice, personale şi patrimoniale se aplică legea şi sînt competente instituţiile judiciare ale acelei Părţi Contractante pe al cărei teritoriu ambii soţi îşi au domiciliul, ori şi-au avut ultimul domiciliu.

Articolul 24

Divorţul

1. Pentru divorţ, dacă amîndoi soţii au cetăţenia unei Părţi Contractante şi locuiesc la data introducerii acţiunii de divorţ pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante, va fi aplicabilă legea Părţii Contractante ai cărei cetăţeni sînt soţii. Competente sînt instanţele ambelor Părţi Contractante.

2. În cazul în care, la data introducerii acţiunii de divorţ, unul din soţi este cetăţeanul uneia din Părţile Contractante, iar celălalt soţ este cetăţeanul celeilalte Părţi Contractante şi locuiesc, fie amîndoi pe teritoriul aceleiaşi Părţi Contractante, fie unul pe teritoriul unei Părţi Contractante şi altul pe teritoriul celeilalte Părţi Contractante, sînt competente instanţele ambelor Părţi Contractante. Instanţele aplică legea statului lor.

Articolul 25

Nulitatea, anularea şi inexistenţa căsătoriei

1. Constatarea nulităţii căsătoriei pentru încălcarea condiţiilor de formă ale încheierii ei se face numai dacă sancţiunea nulităţii căsătoriei este prevăzută atît de legea locului unde s-a încheiat căsătoria, cît şi de legea Părţii Contractante a cărei cetăţenie o au soţii.

2. În ceea ce priveşte încălcarea condiţiilor de fond ale încheierii căsătoriei, constatarea nulităţii sau anularea căsătoriei se face dacă sancţiunea nulităţii ori anulării pentru încălcarea săvîrşită este prevăzută de legea aplicabilă potrivit articolului 22 punctul 3. Această dispoziţie se aplică în mod corespunzător şi în ceea ce priveşte constatarea existenţei sau inexistenţei căsătoriei.

3. În privinţa competenţei jurisdicţionale se aplică în mod corespunzător prevederile articolului 24.

Stosunki prawne między rodzicami a dziećmi**Artykuł 26**

1. W sprawach o ustalenie i zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa stosuje się prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko.

2. Jeżeli jednak dziecko zamieszkuje na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, stosuje się prawo tej Strony, gdy jest ono bardziej korzystne dla interesów dziecka.

Artykuł 27

Stosunki prawne między rodzicami a dzieckiem ocenia się zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko. Postanowienie artykułu 26 ustęp 2 ma również zastosowanie.

Artykuł 28

1. Do rozpoznawania spraw dotyczących stosunków prawnych określonych w artykułach 26 i 27 właściwe są sądy Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko.

2. Jeżeli powód i pozwany zamieszkują na obszarze tej samej Umawiającej się Strony, właściwe są również sądy tej Strony.

3. W sprawach dotyczących obowiązku dostarczania środków utrzymania właściwe są również sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze zamieszkuje osoba zobowiązana.

Artykuł 29**Przysposobienie**

1. Przysposobienie podlega prawu Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposabiający w chwili przysposobienia.

2. Jeżeli dziecko przysposabiają małżonkowie, z których jeden jest obywatelem jednej, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, przysposobienie następuje zgodnie z prawem obu Umawiających się Stron.

3. W przypadku gdy przysposabiający jest obywatelem jednej, dziecko zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, dla przysposobienia potrzebna jest, jeżeli prawo tej Strony tego wymaga, zgoda określonego organu tej Strony, przysposabianego, jego przedstawiciela ustawowego lub organów opiekuńczych.

4. W sprawach o przysposobienie właściwy jest organ Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposabiający. W przypadku przewidzianym w ustępie 2 właściwy jest organ Umawiającej się Strony, na której obszarze oboje małżonkowie mają miejsce zamieszkania lub pobytu albo mieli ostatnie miejsce zamieszkania lub pobytu.

Ubezważnowolnienie**Artykuł 30**

1. Przypadki oraz warunki ubezważnowolnienia osób pozbawionych poczytalności z powodu choroby psychicznej lub niedorozwoju psychicznego, jak również uchylenia ubezważnowolnienia podlegają prawu Umawiającej się Strony, której obywatelami są te osoby.

2. W sprawach o ubezważnowolnienie, jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej, właściwy jest organ Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba mająca być ubezważnowolniona.

Artykuł 31

1. Jeżeli zachodzi konieczność ubezważnowolnienia osoby będącej obywatelem jednej z Umawiających się Stron,

Raporturile juridice dintre părinți și copii**Articolul 26**

1. În cauzele privind stabilirea, contestarea, și tăgăduirea filiațiunii este aplicabilă legea Părții Contractante al cărei cetățean este copilul.

2. Cu toate acestea, când copilul domiciliază pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, se va aplica legislația acesteia, dacă este mai favorabilă intereselor copilului.

Articolul 27

Raporturile juridice dintre părinți și copii se stabilesc potrivit legii Părții Contractante al cărei cetățean este copilul. Prevederile articolului 26 punctul 2 se vor aplica și în acest caz.

Articolul 28

1. Pentru rezolvarea cauzelor privind raporturile juridice prevăzute în articolele 26 și 27 sînt competente instanțele acelei Părți Contractante al cărei cetățean este copilul.

2. Dacă reclamantul și pîritul domiciliază pe teritoriul aceleiași Părți Contractante, sînt competente de asemenea și instanțele acestei Părți Contractante.

3. În cauzele privind obligația de întreținere sînt competente și instanțele Părții Contractante pe al cărei teritoriu își are domiciliul cel obligat să presteze întreținerea.

Articolul 29**Înfierea**

1. Înfierea este supusă legislației Părții Contractante al cărei cetățean este înfietorul, în momentul în care are loc înfierea.

2. În cazul în care copilul se înfiiază de către soți, dintre care unul este cetățean al unei Părți Contractante iar altul cetățean al celeilalte Părți Contractante, înfierea se face în conformitate cu legea ambelor Părți Contractante.

3. În cazul în care înfietorul este cetățean al unei Părți Contractante, iar copilul este cetățean al celeilalte Părți Contractante și potrivit legislației acestei din urmă Părți, pentru încheierea înfierii, ar fi necesare încuviințarea unei anumite instituții precum și consimțămîntul înfiatului, al reprezentantului său legal ori al organelor tutelare, se va cere, după caz, această încuviințare și se va lua totodată și consimțămîntul respectiv.

4. În materie de înfiere este competentă instituția Părții Contractante al cărei cetățean este înfietorul. În cazul prevăzut la punctul 2 este competentă instituția acelei Părți Contractante pe teritoriul căreia ambii soți își au domiciliul sau reședința, ori și-au avut ultimul domiciliu sau ultima reședință.

Interdicția**Articolul 30**

1. Cazurile și condițiile pentru punerea sub interdicție a persoanelor lipsite de discernămint datorită alienației mintale sau debilității mintale, precum și acelea pentru ridicarea acestei măsuri sînt supuse legislației Părții Contractante al cărei cetățean este persoana în cauză.

2. În cauzele de interdicție sînt competente, în măsura în care prezentul Tratat nu prevede altfel, instituțiile Părții Contractante al cărei cetățean este persoana care urmează a fi pusă sub interdicție.

Articolul 31

1. În cazul cînd este necesară punerea sub interdicție a unui cetățean al unei Părți Contractante, care are domi-

której miejsce zamieszkania lub pobytu albo majątek znajduje się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, organ tej Strony zawiadomi niezwłocznie organ właściwy w myśl artykułu 30 ustęp 2.

2. W przypadkach niecierpiących zwłoki organ drugiej Umawiającej się Strony może sam wydać zgodnie z prawem swego Państwa tymczasowe zarządzenia, jednak obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie organ właściwy w myśl artykułu 30 ustęp 2, przysyłając jednocześnie odpisy wydanych zarządzeń. Zarządzenia te pozostają w mocy do czasu podjęcia przez właściwy organ innej decyzji.

Artykuł 32

1. Organ wymieniony w artykule 30 ustęp 2 może przekazać orzekanie w sprawie ubezwłasnowolnienia organowi drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli osoba podlegająca ubezwłasnowolnieniu ma miejsce zamieszkania lub pobytu albo majątek na obszarze tej Umawiającej się Strony. Sprawę ubezwłasnowolnienia uważa się za przekazaną w chwili, gdy organ wezwany zgodzi się na jej przyjęcie i zawiadomi o tym organ wzywający.

2. Jeżeli właściwy organ zawiadomiony w myśl artykułu 31 ustęp 1 nie udzieli odpowiedzi w terminie trzech miesięcy od dnia wysłania zawiadomienia, organ miejsca zamieszkania lub pobytu osoby mającej być ubezwłasnowolnioną staje się właściwy do orzekania o ubezwłasnowolnieniu.

3. Organ, który stał się właściwy zgodnie z ustępem 1 lub 2, orzeka o ubezwłasnowolnieniu zgodnie z prawem swego Państwa, pod warunkiem, że przyczyna ubezwłasnowolnienia przewidziana jest również przez prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dana osoba. W zakresie zdolności do czynności prawnych stosuje się jednak prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba mająca być ubezwłasnowolnioną.

4. Odpis orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu, wydanego zgodnie z ustępami 1—3, przesyła się organowi wymienionemu w artykule 30 ustęp 2.

Opieka i kuratela

Artykuł 33

1. Przypadki i warunki ustanowienia lub uchylenia opieki bądź kurateli ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba podlegająca opiece lub kurateli.

2. Obowiązek przyjęcia opieki lub kurateli ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba mająca być ustanowiona opiekunem lub kuratorem.

3. Stosunki prawne między opiekunem lub kuratorem a osobą pozostającą pod opieką lub kuratelą podlegają prawu Umawiającej się Strony, której organ ustanowił opiekę lub kuratelę.

4. W sprawach opieki i kurateli właściwe są, jeżeli Umowa niniejsza nie stanowi inaczej, organy Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba podlegająca opiece lub kurateli.

5. Obywatel jednej z Umawiających się Stron może być ustanowiony opiekunem lub kuratorem obywatela drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli zamieszkuje na obszarze tej Umawiającej się Strony, gdzie ma sprawować opiekę lub kuratelę, a jego ustanowienie będzie bardziej korzystne dla osoby podlegającej opiece lub kurateli.

Artykuł 34

Do opieki i kurateli stosuje się odpowiednio postanowienia artykułów 31 i 32 ustęp 1.

ciliul, reședința sau bunuri pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, instituția acestei din urmă Părți Contractante înștiințează de îndată instituția competentă conform articolului 30 punctul 2.

2. In cazurile care nu comportă aminare, instituția celeilalte Părți Contractante poate lua măsuri provizorii în conformitate cu legislația sa, dar este obligată să informeze de îndată instituția competentă conform articolului 30 punctul 2, comunicându-i în același timp copii de pe actele încheiate. Măsurile luate își păstrează valabilitatea pînă în momentul în care instituția competentă a luat o altă hotărîre.

Articolul 32

1. Instituția prevăzută în articolul 30 punctul 2 poate transmite competența sa privind interdicția, instituției celeilalte Părți Contractante, dacă persoana care urmează să fie pusă sub interdicție are domiciliul, reședința sau bunuri pe teritoriul acestei din urmă Părți. Competența privind interdicția se consideră transmisă, în momentul în care instituția solicitată a acceptat această competență și informează despre aceasta instituția solicitantă.

2. In cazul în care instituția competentă înștiințată potrivit articolului 31 punctul 1 nu comunică răspunsul său în termen de trei luni, socotite de la data expedierii înștiințării, competența în materie de interdicție revine de plin drept instituției de la domiciliul sau reședința persoanei care urmează a fi pusă sub interdicție.

3. Instituția care a devenit competentă potrivit punctelor 1 sau 2 îndeplinește măsura punerii sub interdicție în conformitate cu legislația statului său, dar numai dacă, cauza care determină punerea sub interdicție este prevăzută și în legislația Părții Contractante al cărei cetățean este persoana respectivă. Totuși, în problema capacității de exercițiu se aplică legislația Părții Contractante al cărei cetățean este persoana ce urmează a fi pusă sub interdicție.

4. Hotărîrea de punere sub interdicție pronunțată potrivit punctelor 1—3 se comunică în copie instituției prevăzută în articolul 30 punctul 2.

Tutela și curatela

Articolul 33

1. Cazurile și condițiile pentru instituirea ori desființarea tutelei sau curatelei sînt cele prevăzute de legea Părții Contractante al cărei cetățean este persoana căreia urmează a i se institui tutela sau curatela.

2. In ceea ce privește obligația de acceptare a tutelei sau curatelei, se aplică legea Părții Contractante al cărei cetățean este persoana ce urmează a deveni tutor sau curator.

3. Raporturile juridice dintre tutor sau curator și persoana căreia i s-a instituit tutela sau curatela se stabilesc potrivit legii Părții Contractante căreia îi aparține instituția care a instituit tutela sau curatela.

4. In cauzele de tutelă și curatelă privind cetățenii Părților Contractante sînt competente, în măsura în care prezentul Tratat nu prevede altfel, instituțiile Părții Contractante al cărei cetățean este persoana căreia urmează a i se institui tutela sau curatela.

5. Cetățeanul uneia din Părțile Contractante poate fi numit tutor sau curator al cetățeanului celeilalte Părți Contractante, dacă domiciliază pe teritoriul acelei Părți Contractante pe care urmează a se exercita tutela sau curatela și dacă numirea sa corespunde cel mai bine intereselor persoanei căreia i s-a instituit tutela sau curatela.

Articolul 34

Prevederile articolelor 31 și 32 punctul 1 se aplică în mod corespunzător și în cazul tutelei sau curatelei.

Artykuł 35

Organ, który w myśl artykułu 32 ustęp 1 lub 2 stał się właściwy w sprawach opieki lub kurateli, wykonuje to zadanie zgodnie z prawem swego Państwa. W zakresie jednak oceny zdolności prawnej lub zdolności do czynności prawnych stosuje się prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba podlegająca opiece lub kurateli. Organ ten nie jest uprawniony do wydawania orzeczeń dotyczących statusu personalnego tej osoby. Może on jednak udzielić zezwolenia na zawarcie małżeństwa zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba podlegająca opiece lub kurateli, jeżeli na podstawie prawa swego Państwa jest do tego upoważniony.

Artykuł 36

Uznanie za zaginionego lub zmarłego oraz stwierdzenie faktu i daty zgonu

1. Do uznania osoby za zaginioną lub zmarłą oraz do stwierdzenia faktu i daty zgonu właściwy jest sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze osoba zaginiona miała ostatnie miejsce zamieszkania.

2. Sąd każdej z Umawiających się Stron jest właściwy do uznania za zaginionego lub zmarłego bądź stwierdzenia faktu i daty zgonu swego obywatela, który miał ostatnie miejsce zamieszkania na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, w następujących przypadkach:

a) jeżeli wniosek zgłasza osoba, która pragnie zrealizować prawa spadkowe lub prawa wynikające ze stosunków majątkowych między małżonkami, odnoszące się do nieruchomości mienia osoby zaginionej, położonego na obszarze Umawiającej się Strony, której obywatelem była ta osoba;

b) jeżeli wniosek zgłasza małżonek zamieszkujący w tym czasie na obszarze Umawiającej się Strony, której obywatelem była osoba zaginiona.

3. Przy rozpoznawaniu spraw o uznanie za zaginionego lub zmarłego bądź stwierdzenie faktu i daty zgonu sądy Umawiających się Stron stosują prawo swego Państwa.

Oddział III

Sprawy spadkowe

Artykuł 37

Zasada równouprawnienia

1. Obywatele jednej z Umawiających się Stron są zrównani z obywatelami drugiej Umawiającej się Strony zarówno pod względem prawa nabywania w drodze dziedziczenia ustawowego lub na mocy testamentu praw i mienia znajdujących się na obszarze tej Strony, jak i pod względem prawa sporządzania lub odwoływania testamentu dotyczącego takich praw i mienia.

2. Szczególne przepisy prawne jednej z Umawiających się Stron dotyczące warunków nabywania przez jej obywateli w drodze dziedziczenia praw i mienia znajdujących się na obszarze tej Strony stosują się również do obywateli drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 38

Testament

1. Forma sporządzenia i odwołania testamentu podlega obowiązującemu w chwili sporządzenia lub odwołania testamentu prawu Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca, lub Umawiającej się Strony, na której obszarze akty te zostały sporządzone.

Articolul 35

Instituția care potrivit articolului 32 punctele 1 sau 2 a devenit competentă cu privire la tutela sau curatela, îndeplinește aceste măsuri în conformitate cu legea statului său. Totuși, în problema capacității de folosință sau a capacității de exercițiu se va aplica legislația Părții Contractante al cărei cetățean este persoana căreia i s-a instituit tutela sau curatela. Această instituție nu are dreptul să adopte hotărâri în probleme privind statutul personal al persoanei căreia i s-a instituit tutela sau curatela. Cu toate acestea, dacă potrivit dreptului său intern, instituția respectivă are o astfel de competență, ea poate da încuviințare pentru încheierea căsătoriei, în conformitate cu dreptul Părții Contractante al cărei cetățean este persoana căreia i s-a instituit tutela sau curatela.

Articolul 36

Declararea dispariției sau morții precum și stabilirea faptului și datei morții

1. Pentru declararea dispariției sau morții unei persoane și stabilirea faptului și datei morții este competentă instituția juridică a Părții Contractante pe al cărei teritoriu persoana dispărută și-a avut ultimul ei domiciliu.

2. Instituția juridică afiecăreia dintre Părțile Contractante este competentă să declare dispariția sau moartea precum și să stabilească faptul și data morții propriilor ei cetățeni, care și-au avut ultimul domiciliu pe teritoriul celeilalte Părți, în următoarele cazuri:

a) dacă cererea este formulată de o persoană care doarește să valorifice un drept succesoral sau un drept izvorînd din raporturile patrimoniale dintre soți avînd ca obiect un imobil al dispărutului, situat pe teritoriul Părții Contractante al cărei cetățean a fost dispărutul;

b) dacă cererea a fost formulată de soț sau, după caz, de soție, care la data introducerii cererii domiciliază pe teritoriul Părții al cărei cetățean a fost dispărutul.

3. În examinarea cauzelor de declarare a dispariției sau morții precum și de stabilire a faptului și datei morții instituțiile juridice ale Părților Contractante aplică legislația statelor lor.

Secțiunea III

Dispoziții cu privire la succesiuni

Articolul 37

Principiul egalității

1. Cetățenii uneia dintre Părțile Contractante sînt egali cu cetățenii celeilalte Părți Contractante atît în ceea ce privește dreptul de a dobîndi prin moștenire sau legat bunuri situate pe teritoriul acesteia sau drepturi ce urmează a fi realizate pe acest teritoriu, cit și în ceea ce privește dreptul de a întocmi sau revoca un testament referitor la astfel de bunuri ori drepturi.

2. Dispozițiile legale speciale ale unei Părți Contractante referitoare la condițiile în care cetățenii săi pot dobîndi prin moștenire bunuri situate pe teritoriul său, ori drepturi care urmează a fi realizate pe acest teritoriu, sînt deopotrivă aplicabile și cetățenilor celeilalte Părți Contractante.

Articolul 38

Testamentul

1. Forma întocmirii și revocării testamentului este aceea prevăzută, în momentul întocmirii sau revocării sale, de legea Părții Contractante al cărei cetățean a fost defunctul sau de legea Părții Contractante pe teritoriul căreia aceste acte au fost făcute.

2. Zdolność do sporządzenia lub odwołania testamentu oraz skutki prawne wad oświadczenia woli ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili sporządzenia lub odwołania testamentu. Według tego prawa określa się również rodzaje dopuszczalnych rozporządzeń testamentowych.

Artykuł 39

Właściwość organów

1. Postępowanie spadkowe oraz spory dotyczące dziedziczenia mienia ruchomego należą do właściwości organów Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci.

2. Postępowanie spadkowe oraz spory dotyczące dziedziczenia mienia nieruchomego należą do właściwości organów Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się mienie.

3. Jeżeli całe spadkowe mienie ruchome pozostałe po obywatelu jednej z Umawiających się Stron znajduje się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony i jeżeli wszyscy spadkobiercy zgadzają się na to, wówczas na wniosek jednego z nich lub innej osoby mającej prawo lub roszczenie do spadku postępowanie przeprowadzają organy tej Strony.

Artykuł 40

Zawiadamianie o wypadkach śmierci

1. Jeżeli obywatel jednej z Umawiających się Stron umrze na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, właściwy organ tej Strony zawiadomi o tym niezwłocznie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny drugiej Umawiającej się Strony, podając jednocześnie do wiadomości wszystko, co jest mu wiadome o spadkobiercach, o miejscu ich zamieszkania lub pobytu, o rozmiarach i wartości spadku, jak również o istniejącym testamencie. Postanowienie to stosuje się również w przypadku, gdy właściwy organ jednej z Umawiających się Stron zostanie zawiadomiony o tym, że na obszarze tej Strony pozostało mienie po obywatelu drugiej Umawiającej się Strony, zmarłym na obszarze państwa trzeciego.

2. Jeżeli przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny uzyska informacje o zgonie, który nastąpił w okolicznościach określonych w ustępie 1, oraz dane dotyczące spadku, przekaże je organowi właściwemu do wydania zarządzeń niezbędnych do zabezpieczenia spadku.

3. Jeżeli na obszarze jednej z Umawiających się Stron nastąpi otwarcie spadku i istnieje uzasadnione przypuszczenie, że spadkobiercą jest obywatel drugiej Umawiającej się Strony, wówczas właściwe organy zawiadomią o tym niezwłocznie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny tej Strony.

Artykuł 41

Uprawnienia przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych

W sprawach spadków istniejących na obszarze jednej z Umawiających się Stron przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urzędy konsularne drugiej Umawiającej się Strony są uprawnione, bez szczególnego pełnomocnictwa, do podejmowania wszelkich kroków w celu reprezentowania obywateli swego Państwa przed jakimikolwiek organami, jeżeli obywatele ci są nieobecni i nie ustanowili pełnomocników.

Artykuł 42

Zabezpieczenie spadku

1. Organy każdej z Umawiających się Stron wydają zgodnie z prawem swego Państwa zarządzenia niezbędne

2. In privința capacității de a testa ori de a revoca testamentul precum și în privința consecințelor juridice ale viciilor de voință, se va aplica legea Părții Contractante al cărei cetățean a fost defunctul în momentul întocmirii sau revocării testamentului. După aceeași lege se stabilesc de asemenea și felurile de dispoziții testamentare care sînt admise.

Articolul 39

Instituțiile competente

1. Procedura succesorală precum și litigiile succesoriale privind bunurile mobile sînt de competența instituțiilor Părții Contractante al cărei cetățean a fost defunctul în momentul morții.

2. Procedura succesorală precum și litigiile succesoriale privind bunurile imobile sînt de competența instituțiilor Părții Contractante pe teritoriul căreia se află aceste bunuri.

3. Dacă toate bunurile mobile succesoriale rămase de pe urma cetățeanului uneia din Părțile Contractante sînt situate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante și dacă toți succesorii sînt de acord, la cererea oricărui succesor sau a altei persoane care are drepturi ori pretenții față de succesiune, competența revine instituțiilor acestei Părți Contractante.

Articolul 40

Comunicarea cazurilor de deces

1. În cazul în care cetățeanul unei Părți Contractante moare pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, instituția competentă a acestei Părți va înștiința de îndată despre deces reprezentanța diplomatică sau oficiul consular al celeilalte Părți Contractante, comunicîndu-i în același timp tot ceea ce cunoaște cu privire la succesori, domiciliul sau reședința lor, masa succesorală și valoarea succesiunii precum și cu privire la testament, dacă acesta există. Această dispoziție se aplică și în cazul în care instituția competentă a unei Părți Contractante este informată că cetățeanul celeilalte Părți Contractante, decedat pe teritoriul unui al treilea stat, a lăsat bunuri pe teritoriul statului ei.

2. Reprezentanța diplomatică sau oficiul consular care deține date cu privire la un deces ce a avut loc în condițiile punctului 1 precum și cu privire la succesiune, va comunica aceste date instituției competente, pentru ca aceasta să poată lua măsurile necesare de conservare a succesiunii.

3. Dacă pe teritoriul uneia din Părțile Contractante are loc deschiderea succesiunii și există presupunerea temeinică că există succesori cetățeni ai celeilalte Părți Contractante, instituția competentă va înștiința despre aceasta neîntîrziat reprezentanța diplomatică sau oficiul consular al acestei Părți.

Articolul 41

Drepturile reprezentanțelor diplomatice și oficiilor consulare

În cauzele succesoriale existente pe teritoriul unei Părți Contractante, reprezentanța diplomatică sau oficiile consulare ale celeilalte Părți Contractante au dreptul, fără să fie necesar un mandat special, în cazul în care cetățenii proprii lipsesc și nu și-au desemnat un mandatar, să ia toate măsurile ca aceștia să fie reprezentați în fața oricărei instituții.

Articolul 42

Măsuri de conservare a succesiunii

1. Instituțiile fiecărei Părți Contractante vor lua, în conformitate cu legislația statului lor, măsurile necesare pen-

do zabezpieczenia lub zarządu znajdującego się na ich obszarze mienia spadkowego, które pozostało po obywatelu drugiej Umawiającej się Strony lub przypadłoby obywatelowi tej Strony.

2. Organy te zawiadomią niezwłocznie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny drugiej Umawiającej się Strony o zarządzeniach wydanych zgodnie z ustępem 1; przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny mogą uczestniczyć bezpośrednio lub za pośrednictwem swego pełnomocnika przy wykonywaniu tych zarządzeń. Na wniosek przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego wydanie zarządzeń przewidzianych w ustępie 1 może być odroczone, wydane zaś zarządzenia mogą być zmienione lub uchylone.

3. Organy właściwe w myśl artykułu 39 ustęp 1 mogą żądać uchylenia zarządzeń wydanych zgodnie z ustępem 1.

Otwarcie i ogłoszenie testamentu

Artykuł 43

Otwarcie i ogłoszenie testamentu należy do właściwości organu Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się testament. Poświadczony odpis testamentu oraz protokołu o otwarciu, stanie i treści testamentu, a na wniosek również oryginał testamentu przesyła się właściwemu organowi drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli zmarły był jej obywatelem albo jeżeli organ tej Strony jest właściwy do przeprowadzenia postępowania spadkowego.

Artykuł 44

Właściwy organ Umawiającej się Strony, przechowujący testament osoby, która w chwili śmierci była obywatelem tej Strony, powinien na żądanie organu właściwego do zabezpieczenia spadku wydać mu uwierzytelniony odpis testamentu.

Artykuł 45

Wydanie spadku

1. Ruchome mienie spadkowe lub kwoty pieniężne uzyskane ze sprzedaży ruchomego lub nieruchomego mienia spadkowego, znajdujące się na obszarze jednej z Umawiających się Stron, które przypadają spadkobiercom będącym obywatelami drugiej Umawiającej się Strony, zamieszkałym lub przebywającym na obszarze tej Strony lub w państwie trzecim — przekazuje się po ukończeniu postępowania spadkowego tym osobom. Jeżeli spadkobiercy ci są nieobecni i nie ustanowili pełnomocników, wspomniane mienie lub kwoty wydaje się przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu Umawiającej się Strony, której są oni obywatelami.

2. Przekazanie przewidziane w ustępie 1 może nastąpić, jeżeli:

a) zostały zapłacone lub zabezpieczone podatki i opłaty związane ze spadkiem;

b) zostały zaspokojone lub zabezpieczone roszczenia wierzycieli spadkodawcy i inne roszczenia związane ze spadkiem, zgłoszone w terminie przewidzianym przez prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się mienie spadkowe lub kwoty pieniężne;

c) właściwe organy wydały, o ile to jest konieczne, zezwolenie na przekazanie za granicę ruchomego mienia spadkowego lub kwot pieniężnych; przekazanie kwot pieniężnych odbywa się zgodnie z przepisami dewizowymi.

3. Jeżeli obywatel jednej z Umawiających się Stron zmarł w czasie podróży na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, nie mając tam miejsca zamieszkania ani pobytu, wówczas przedmioty, które miał ze sobą, przekazuje się

tru conservarea sau administrarea bunurilor succesoriale rămase pe teritoriul lor în urma decesului unui cetățean al celeilalte Părți Contractante, sau care ar reveni unui cetățean al acestei Părți.

2. Ele informează fără întârziere reprezentanța diplomatică sau oficiul consular al celeilalte Părți Contractante asupra măsurilor luate conform punctului 1; reprezentanța diplomatică sau oficiul consular poate participa direct sau prin mandatar la realizarea acestor măsuri. La propunerea reprezentanței diplomatice sau a oficiului consular, măsurile luate conform punctului 1 vor putea fi schimbate sau anulate, iar cele ce urmează a fi luate, vor putea fi aminate.

3. Instituția competentă potrivit articolului 39 punctul 1 va putea cere ridicarea măsurilor luate conform punctului 1 din prezentul articol.

Deschiderea și publicarea testamentului

Articolul 43

Deschiderea și publicarea testamentului este în căderea instituției competente a Părții Contractante pe teritoriul căreia se află testamentul. Copia certificată a testamentului și a procesului verbal referitor la deschiderea, starea și conținutul testamentului precum și originalul testamentului, dacă se cere, se trimite instituției competente a celeilalte Părți Contractante, dacă defunctul a fost cetățean al acesteia sau dacă o instituție a acestei Părți Contractante este competentă să efectueze procedura succesorală.

Articolul 44

Instituția competentă a Părții Contractante al cărei cetățean a fost testatorul în momentul decesului și care are în păstrare testamentul, va remite, la cerere, instituției competente cu luarea măsurilor de asigurare a succesiunii, o copie certificată de pe testament.

Articolul 45

Predarea succesiunii

1. Bunurile succesoriale mobile sau sumele de bani obținute din vânzarea bunurilor succesoriale mobile sau imobile, aflate pe teritoriul uneia din Părțile Contractante și care se cuvî unor moștenitori cetățeni ai celeilalte Părți Contractante avînd domiciliul sau reședința pe teritoriul acestei din urmă Părți sau pe teritoriul unui al treilea stat, vor fi predate, după terminarea procedurii succesoriale, acestor moștenitori. Dacă ei nu se prezintă personal sau prin mandatar pentru a prelua bunurile sau sumele de bani menționate mai sus, acestea vor fi predate reprezentanței diplomatice sau oficiului consular al Părții Contractante ai cărei cetățeni sînt moștenitorii respectivi.

2. În cazurile prevăzute la punctul 1 predarea se va efectua dacă:

a) taxele și impozitele privind succesiunea au fost plătite sau asigurate;

b) pretențiile creditorilor defunctului și alte pretenții în legătură cu succesiunea, formulate înăuntrul termenului prevăzut de legea Părții Contractante pe teritoriul căreia se află bunurile sau sumele menționate mai sus, au fost satisfăcute sau asigurate;

c) instituțiile competente au dat aprobarea, care eventual ar fi necesară, pentru exportul bunurilor succesoriale mobile sau transferarea sumelor de bani; transferul acestor sume se face în conformitate cu prevederile legale în vigoare referitoare la devize.

3. Dacă cetățeanul unei Părți Contractante moare în timpul călătoriei pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, unde nu a avut domiciliu sau reședință, obiectele pe care le-a avut asupra sa se predau țării vreo altă procedura re-

bez przeprowadzania jakiegokolwiek postępowania przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu Umawiającej się Strony, której obywatelem był zmarły.

Oddział IV

Uznawanie i wykonywanie orzeczeń

Artykuł 46

Uznawanie orzeczeń w sprawach niemajątkowych

1. Prawomocne orzeczenia w sprawach niemajątkowych, wydane przez sądy i organy opieki lub kurateli jednej z Umawiających się Stron, są uznawane na obszarze drugiej Umawiającej się Strony bez przeprowadzania postępowania, z wyjątkiem przypadków, gdy sąd lub organ opieki bądź kurateli tej Strony wydał uprzednio prawomocne orzeczenie w danej sprawie albo był wyłącznie właściwy na podstawie niniejszej Umowy.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się również do orzeczeń wydanych przed wejściem w życie niniejszej Umowy.

Uznawanie i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach majątkowych

Artykuł 47

Umawiające się Strony uznają i zezwalają na wykonanie na swym obszarze:

a) prawomocnych orzeczeń sądowych w cywilnych i rodzinnych sprawach majątkowych, wydanych na obszarze drugiej Umawiającej się Strony po wejściu w życie niniejszej Umowy;

b) prawomocnych orzeczeń sądowych w sprawach karnych, wydanych na obszarze drugiej Umawiającej się Strony po wejściu w życie niniejszej Umowy, w części dotyczącej zobowiązania do zapłaty odszkodowania.

Artykuł 48

1. Do wydawania zezwoleń na wykonanie orzeczeń sądowych właściwe są sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze ma być przeprowadzona egzekucja.

2. Wniosek o wydanie zezwolenia na wykonanie składa się w sądzie, który orzekał w pierwszej instancji w danej sprawie. Wniosek ten zostanie przesłany do sądu właściwego do wydania zezwolenia na wykonanie. Wniosek można złożyć również bezpośrednio do tego sądu.

Artykuł 49

Do wniosku o zezwolenie na wykonanie dołącza się:

a) pełny tekst orzeczenia oraz zaświadczenie, że orzeczenie to jest prawomocne i wykonalne, jeżeli nie wynika to z samego orzeczenia;

b) oryginalne dokumenty lub poświadczone ich odpisy, z których wynika, że dłużnikowi, który nie brał udziału w postępowaniu, zostało we właściwym czasie i we właściwy sposób doręczone co najmniej jeden raz wezwanie;

c) uwierzytelnione tłumaczenia wniosku oraz dokumentów wymienionych w punktach a) i b).

Artykuł 50

Wraz z wnioskiem o zezwolenie na wykonanie może być złożony wniosek o przeprowadzenie egzekucji.

Artykuł 51

1. Postępowanie dotyczące zezwolenia na wykonanie oraz przeprowadzenie egzekucji odbywa się zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, na której obszarze ma miejsce egzekucja.

2. Wszelkie zarzuty przeciwko egzekucji rozstrzyga sąd, który udzielił zezwolenia na wykonanie.

prezentantei dyplomatice sau oficiului consular al Părții Contractante al cărei cetățean a fost defunctul.

Secțiunea IV

Recunoașterea și executarea hotărîrilor

Articolul 46

Recunoașterea hotărîrilor de natură nepatrimonială

1. Hotărîrile definitive nepatrimoniale ale instanțelor judecătorești și organelor de tutelă și curatelă ale uneia din Părțile Contractante, sint recunoscute pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, fără nici o procedură, în afară de cazul în care o instanță judecătorească sau un organ de tutelă ori curatelă al acestei din urmă Părți a dat o hotărîre definitivă anterioară în acea cauză, sau cînd o astfel de instanță sau organ de tutelă ori curatelă are o competență exclusivă în baza prezentului Tratat.

2. Dispozițiile punctului 1 se aplică și cu privire la hotărîrile pronunțate înainte de intrarea în vigoare a prezentului Tratat.

Recunoașterea și executarea hotărîrilor judecătorești de natură patrimonială

Articolul 47

Ambele Părți Contractante recunosc și vor încuviința să se execute pe teritoriul lor:

a) hotărîrile judecătorești definitive patrimoniale, în cauzele civile și familiale, date pe teritoriul celeilalte Părți Contractante după intrarea în vigoare a prezentului Tratat;

b) hotărîrile judecătorești definitive date pe teritoriul celeilalte Părți Contractante după intrarea în vigoare a prezentului Tratat, în cauzele penale, cu privire la obligația de despăgubire pentru daunele cauzate.

Articolul 48

1. Incuviințarea executării hotărîrilor judecătorești este de competența instanțelor Părții Contractante pe teritoriul căreia urmează să se facă executarea.

2. Cererea de incuviințare a executării se depune la tribunalul care s-a pronunțat în primă instanță în cauza respectivă. Această cerere va fi transmisă instanței competente să incuviințeze executarea. Cererea poate fi depusă și direct la această instanță.

Articolul 49

La cererea de incuviințare a executării se va anexa:

a) textul complet al hotărîrii precum și o adeverință că hotărîrea a rămas definitivă și executorie, dacă aceasta nu rezultă din hotărîre;

b) actele originale sau copii certificate ale acestora din care să rezulte că persoanei obligată prin hotărîre, care nu a luat parte la proces, i s-a înmînat cel puțin odată, la timp și în forma cuvenită, citația;

c) traducerile certificate ale cererii și ale actelor indicate la punctele a) și b).

Articolul 50

Odată cu cererea de incuviințare a executării poate fi făcută și cererea de executare silită.

Articolul 51

1. Procedura incuviințării executării precum și executarea silită se efectuează potrivit legii Părții Contractante pe teritoriul căreia are loc executarea silită.

2. Orice obiecțiune cu privire la executarea silită se va rezolva de instanța care a incuviințat executarea.

3. Do sądu przeprowadzającego egzekucję dłużnik może zgłosić tylko te zarzuty, na które można się powołać zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie zostało wydane.

4. Przed rozstrzygnięciem wniosku o wydanie zezwolenia na wykonanie sąd, o ile uzna to za potrzebne, może wezwać strony procesowe do złożenia wyjaśnień na piśmie lub uzupełnienia wniosku o wykonanie. Sąd ten może również zażądać dodatkowych wyjaśnień od sądu, który wydał orzeczenie.

Artykuł 52

Odmowa uznania i wykonania

Uznania orzeczenia sądowego lub zezwolenia na wykonanie można odmówić:

a) jeżeli dłużnik nie brał udziału w postępowaniu z powodu tego, że jemu albo jego przedstawicielowi nie doręczono wezwania we właściwym czasie i w sposób przewidziany przez prawo lub jeżeli wezwanie zostało dokonane przez ogłoszenie;

b) jeżeli według postanowień niniejszej Umowy sprawa należała do wyłącznej właściwości sądu Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być uznane i wykonane;

c) jeżeli orzeczenie pozostaje w sprzeczności z innym prawomocnym orzeczeniem, wydanym wcześniej w sprawie między tymi samymi stronami, w tym samym przedmiocie i na tej samej podstawie przez sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być uznane i wykonane. Postanowienie to nie ma zastosowania, jeżeli zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, której sąd rozpoznaje wniosek, poprzednie orzeczenie może być zmienione lub zastąpione przez inne orzeczenie w związku ze zmianą okoliczności, które leżały u jego podstaw;

d) jeżeli z wydanego orzeczenia w sprawie, w której należało zastosować prawo drugiej Umawiającej się Strony, wynika, że prawo to nie zostało zastosowane, chyba że zastosowane prawo Umawiającej się Strony, której sąd orzekał, nie różni się w sposób istotny od prawa drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 53

Ugody sądowe

Postanowienia artykułów 47–52 stosuje się również do ugód zawieranych przed sądem.

Wykonywanie orzeczeń o kosztach sądowych

Artykuł 54

Jeżeli jedna ze stron procesowych, zwolniona od złożenia zabezpieczenia zgodnie z artykułem 17, została zobowiązana na mocy prawomocnego orzeczenia do zapłacenia drugiej stronie procesowej kosztów procesu, wówczas właściwy sąd drugiej Umawiającej się Strony zezwoli na wniosek, bez pobierania opłat, na egzekucję tych kosztów.

Artykuł 55

1. Do wniosku o zezwolenie na egzekucję załącza się uwierzytelniony odpis orzeczenia dotyczącego kosztów, zaświadczenie, że orzeczenie jest prawomocne i wykonalne, oraz uwierzytelnione tłumaczenia tych dokumentów.

2. Koszty związane z wystawianiem zaświadczeń oraz tłumaczeniem lub poświadczaniem dokumentów określonych w ustępie 1 uważa się za koszty sądowe.

3. Sąd wydaje zezwolenie na egzekucję bez wzywania stron, ograniczając się jedynie do sprawdzenia, czy orzeczenie jest prawomocne i wykonalne. Sąd zezwala jednocześnie na egzekucję kosztów wymienionych w ustępie 2,

3. In fața instanței judecătorești care efectuează executarea silită, debitorul poate ridica numai acele excepțiuni care se pot invoca potrivit legii Părții Contractante pe teritoriul căreia s-a dat hotărîrea.

4. Înainte de rezolvarea cererii de încuviințare a executării, tribunalul, dacă consideră necesar, poate cere părților din proces să depună în scris anumite lămuriri sau să completeze cererea de executare. Acest tribunal poate să ceară de asemenea lămuriri suplimentare de la tribunalul care a pronunțat hotărîrea.

Articolul 52

Refuzul recunoașterii și executării

Recunoașterea unei hotărîri judecătorești sau încuviințarea executării ei poate fi refuzată:

a) dacă persoana obligată prin hotărîre nu a participat la proces ca urmare a împrejurării că ei, sau reprezentantului ei, nu i-a fost înmînată citația în timp util și în modul prevăzut de lege, sau în cazul în care citarea s-a făcut prin afișare;

b) dacă potrivit dispozițiilor prezentului Tratat procesul era de competența exclusivă a instituției Părții Contractante pe al cărei teritoriu hotărîrea urmează a fi recunoscută și executată;

c) dacă hotărîrea judecătorească este în contradicție cu o hotărîre definitivă dată anterior, între aceleași părți, avînd același obiect și pentru același temei, de către o instanță a Părții Contractante pe teritoriul căreia urmează să fie recunoscută hotărîrea sau efectuată executarea silită; această dispoziție nu se aplică dacă, potrivit legii instanței care decide asupra cererii, hotărîrea anterioară poate fi modificată sau înlocuită printr-o altă hotărîre, datorită schimbării împrejurărilor care au stat la baza ei;

d) dacă din hotărîrea pronunțată în procesul în care trebuie aplicată legea celeilalte Părți Contractante rezultă că această lege nu a fost aplicată, exceptîndu-se cazul în care legea Părții Contractante a cărei instanță judecătorească a pronunțat hotărîrea nu se deosebește în mod esențial de legea celeilalte Părți Contractante.

Articolul 53

Tranzacții judiciare

Prevederile articolelor 47–52 se aplică și tranzacțiilor încheiate în fața instanțelor judecătorești.

Executarea hotărîrilor privind cheltuielile de judecată

Articolul 54

Dacă una din părțile în proces, scutită de cautiune conform articolului 17, a fost obligată printr-o hotărîre definitivă să plătească celeilalte părți cheltuieli de judecată, instanța competentă de pe teritoriul celeilalte Părți Contractante va încuviința, la cerere, gratuit, executarea silită a acestor cheltuieli.

Articolul 55

1. La cererea de încuviințare a executării silite se anexează o copie certificată de pe hotărîrea privitoare la cheltuieli, o adeverință din care să rezulte că hotărîrea este definitivă și executorie precum și traducerea certificate ale acestor acte.

2. Cheltuielile ocazionate de eliberarea adeverințelor precum și de traducerea sau certificarea actelor prevăzute la punctul 1 sînt considerate cheltuieli de judecată.

3. Instanța încuviințează, fără citarea părților, executarea silită a hotărîrii, limitîndu-se numai la verificarea împrejurării dacă hotărîrea este definitivă și executorie. Totodată, instanța va încuviința și executarea silită a chel-

w takiej wysokości, w jakiej zostały ustalone przez właściwy sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze zostały poniesione.

Artykuł 56

1. Odnośnie do ściągnięcia kosztów sądowych, wyłożonych przez Państwo, sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze powstał obowiązek ich zapłaty, zażąda od właściwego sądu drugiej Umawiającej się Strony, aby ściągnął te koszty. Sąd ten przeprowadza egzekucję i przekazuje ściągniętą kwotę przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu drugiej Umawiającej się Strony.

2. Do wniosku należy dołączyć odpis orzeczenia ustalającego wysokość kosztów sądowych, zaświadczenie o tym, iż orzeczenie to jest prawomocne i wykonalne, oraz uwierzytelnione tłumaczenia tych dokumentów.

3. Postanowienie artykułu 55 ustęp 2 stosuje się odpowiednio do kosztów tłumaczenia dokumentów wymienionych w ustępie 2.

Artykuł 57

Wydawanie przedmiotów i przekazywanie kwot pieniężnych

Wydawanie przedmiotów lub przekazywanie kwot pieniężnych wierzycielowi zamieszkałemu na obszarze drugiej Umawiającej się Strony odbywa się zgodnie z przepisami o wywozie przedmiotów lub przekazywaniu kwot pieniężnych, obowiązującymi na obszarze Umawiającej się Strony, gdzie one się znajdują.

Artykuł 58

Koszty egzekucji

Przy ustalaniu i ściąganiu kosztów związanych z egzekucją stosuje się przepisy o wykonywaniu orzeczeń sądowych, obowiązujące na obszarze Umawiającej się Strony, gdzie następuje wykonanie orzeczenia.

ROZDZIAŁ II

Pomoc prawna i stosunki prawne w sprawach karnych

Artykuł 59

Obowiązek wydania

1. Umawiające się Strony wydają sobie na wniosek, stosownie do postanowień niniejszej Umowy, znajdujące się na ich obszarze osoby w celu pociągnięcia do odpowiedzialności karnej lub wykonania kary.

2. Wydanie następuje tylko z powodu takich czynów przestępnych, za które, zgodnie z prawem obu Umawiających się Stron, grozi kara powyżej jednego roku pozbawienia wolności lub kara surowsza (zwanych dalej „przestępstwami uzasadniającymi wydanie”) oraz w celu wykonania prawomocnych wyroków, którymi została orzeczona taka kara.

Odmowa wydania

Artykuł 60

Umawiające się Strony nie będą wydawały sobie obywateli własnych.

Artykuł 61

Wydanie nie nastąpi również, jeżeli:

a) przestępstwo popełniono na obszarze wezwanej Umawiającej się Strony;

b) zgodnie z prawem wezwanej Umawiającej się Strony postępowanie karne nie może być przeprowadzone lub wyrok nie może być wykonany z powodu przedawnienia lub też z innych ustawowych przyczyn;

c) jeżeli na obszarze wezwanej Umawiającej się Strony przeciwko osobie, której wydania zażądano, toczy się postę-

tuiełilor prevăzute la punctul 2, astfel cum acestea au fost stabilite de către instanța competentă a Părții Contractante pe teritoriul căreia au fost prilejuite.

Articolul 56

1. În ce privește urmărirea cheltuielilor de judecată avansate de stat, instanța Părții Contractante pe al cărei teritoriu s-a născut obligația de plată va cere instanței competente a celeilalte Părți Contractante să urmărească încasarea acestor cheltuieli. Această din urmă instanță efectuează executarea silită și pune la dispoziție suma încasată reprezentanței diplomatice sau oficiului consular al celeilalte Părți Contractante.

2. La cerere se va atașa o copie de pe hotărîrea prin care se stabilește cuantumul cheltuielilor de judecată, o adeverință că hotărîrea este definitivă și executorie și o traducere certificată a acestor acte.

3. Prevederile articolului 55 punctul 2 se aplică în mod corespunzător cheltuielilor de traducere a actelor specifice la punctul 2.

Articolul 57

Eliberarea de obiecte și remiterea sumelor de bani

Eliberarea de obiecte sau remiterea de sume de bani, către un creditor care are domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, se face în conformitate cu prevederile legale pentru exportul de obiecte sau remiterea de sume de bani în vigoare pe teritoriul Părții Contractante pe care acestea se află.

Articolul 58

Cheltuielile executării silite

La stabilirea și urmărirea cheltuielilor de executare silită se aplică prevederile referitoare la executarea hotărîrilor judecătorești, în vigoare pe teritoriul Părții Contractante pe care are loc executarea hotărîrii.

CAPITOLUL II

Asistența juridică și relațiile juridice în cauzele penale

Articolul 59

Obligația de extrădare

1. Părțile Contractante se obligă să-și extrădeze reciproc, la cerere, în condițiile prezentului Tratat, persoane aflate pe teritoriul lor, pentru a fi trase la răspundere penală sau pentru executarea pedepsei.

2. Extrădarea se admite numai pentru infracțiunile a căror săvîrșire atrage, potrivit legilor ambelor Părți Contractante, o pedeapsă mai mare de un an privațiune de libertate sau o pedeapsă mai grea (denumite mai departe "infracțiuni care atrag extrădarea") și pentru executarea hotărîrilor definitive prin care s-a pronunțat o astfel de pedeapsă.

Refuzul extrădării

Articolul 60

Părțile Contractante nu-și vor extrăda proprii lor cetățeni.

Articolul 61

Extrădarea nu va avea de asemenea loc, dacă:

a) infracțiunea a fost săvîrșită pe teritoriul Părții Contractante solicitate;

b) potrivit legii Părții Contractante solicitate acțiunea penală nu poate fi exercitată sau hotărîrea nu poate fi executată ca urmare a împlinirii termenului de prescripție sau pentru un alt temei legal;

c) persoana a cărei extrădare se cere a fost trimisă în judecată sau a fost judecată pentru aceeași infracțiune, ori

powanie karne o to samo przestępstwo albo została ona tam skazana za to przestępstwo lub wydano postanowienie bądź wyrok umarzający postępowanie karne w danej sprawie;

d) zgodnie z prawem obu Umawiających się Stron postępowanie karne może być wszczęte tylko z oskarżenia prywatnego.

Artykuł 62

Dokumenty dołączane do wniosku o wydanie

Do wniosku o wydanie dołącza się:

a) uwierzytelniony odpis nakazu aresztowania lub postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, a do wniosku o wydanie w celu wykonania kary — uwierzytelniony odpis prawomocnego wyroku; dokumenty te powinny zawierać dane o przestępstwie, o miejscu i czasie jego popełnienia oraz wskazywać kwalifikację prawną czynu, a także dane dotyczące czasu trwania dotychczas odbytej kary; jeżeli przestępstwo spowodowało szkody materialne, należy również podać ustaloną lub przypuszczalną wysokość tych szkód;

b) tekst przepisów wzywającej Umawiającej się Strony, dotyczących przestępstwa uzasadniającego wydanie i przewidzianej kary;

c) w miarę możliwości dane personalne osoby, której wydania się żąda, informacje dotyczące jej obywatelstwa i miejsca zamieszkania lub pobytu oraz rysopis, fotografię i odciski palców.

Artykuł 63

Dane uzupełniające

1. Jeżeli otrzymane dane nie są wystarczające do uwzględnienia wniosku o wydanie, wezwana Umawiająca się Strona może żądać ich uzupełnienia. Może ona określić termin od jednego do dwóch miesięcy dla nadesłania uzupełniających danych. Na wniosek wzywającej Umawiającej się Strony termin ten może być przedłużony.

2. Jeżeli osoba, której dotyczył wniosek, została aresztowana, a wzywająca Umawiająca się Strona nie nadesłała w określonym terminie żądanych danych, wówczas wezwana Umawiająca się Strona może zwolnić tę osobę.

Aresztowanie w celu wydania

Artykuł 64

Po otrzymaniu wniosku o wydanie wezwana Umawiająca się Strona podejmie niezwłocznie środki celem aresztowania osoby, która ma być wydana, z wyjątkiem przypadków, gdy zgodnie z niniejszą umową wydanie nie może nastąpić.

Artykuł 65

1. Aresztowanie może nastąpić także przed otrzymaniem wniosku o wydanie, jeżeli wzywająca Umawiająca się Strona o to wystąpi, powołując się na nakaz aresztowania lub postanowienie o tymczasowym aresztowaniu bądź na prawomocny wyrok i zaznaczając, że wniosek o wydanie zostanie przesłany później. Wystąpienie o aresztowanie może być przekazane pocztą, telegraficznie, telefonicznie lub przez radio.

2. Można również bez wystąpienia przewidzianego w ustępie 1 aresztować osobę, co do której istnieją dostateczne dane, że popełniła na obszarze drugiej Umawiającej się Strony przestępstwo uzasadniające wydanie.

3. O aresztowaniu dokonanym w myśl ustępu 1 lub 2 należy niezwłocznie zawiadomić drugą Umawiającą się Stronę.

dacă în cauză s-a dat o ordonanță sau hotărîre de încetare a procesului penal, pe teritoriul Părții Contractante solicitate;

d) potrivit legii ambelor Părți Contractante acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare decât la plîngerea prealabilă a părții vătămate.

Articolul 62

Actele care se anexează la cererea de extrădare

La cererea de extrădare se anexează:

a) copia certificată a mandatului de arestare sau a dispoziției de arestare preventivă, iar la cererea de extrădare pentru executarea pedepsei, copia certificată a hotărîrii rămăși definitive; aceste acte vor trebui să cuprindă date asupra infracțiunii comise, asupra locului și timpului infracțiunii, calificarea ei juridică precum și date cu privire la durata pedepsei executate pînă atunci; dacă prin infracțiune s-au produs pagube materiale, se va indica cuantumul stabilit sau probabil al acestora;

b) textul de lege al Părții Contractante solicitante în care se încadrează infracțiunea cit și textul care o sancționează;

c) în măsura în care este posibil, date privind persoana a cărei extrădare se cere, cetățenia ei, domiciliul sau reședința ei precum și descrierea fizionomiei, fotografii și amprente digitale.

Articolul 63

Date suplimentare

1. Dacă datele primite nu sînt suficiente pentru luarea în considerare a cererii de extrădare, Partea Contractantă solicitată poate cere completarea lor. Ea poate stabili un termen de la o lună pînă la două luni pentru trimiterea datelor suplimentare. Acest termen poate fi prelungit la cererea Părții Contractante solicitante.

2. Dacă persoana la care se referă cererea a fost arestată, iar Partea Contractantă solicitantă nu trimite în termenul stabilit datele cerute, Partea Contractantă solicitată poate pune în libertate acea persoană.

Arestarea în vederea extrădării

Articolul 64

După primirea cererii de extrădare Partea Contractantă solicitată va lua neîntîrziat măsuri pentru arestarea persoanei a cărei extrădare se cere, cu excepția cazurilor în care, potrivit prezentului Tratat, extrădarea nu poate avea loc.

Articolul 65

1. Arestarea poate avea loc și înainte de primirea cererii de extrădare, dacă s-a primit o intervenție în acest sens de la Partea Contractantă solicitantă. În intervenție se va menționa mandatul de arestare ori dispoziția de arestare preventivă sau hotărîrea definitivă dată împotriva acelei persoane și indicația că cererea de extrădare va fi trimisă ulterior. Intervenția de arestare poate fi făcută prin poștă, telegraf, telefon sau radio.

2. O persoană față de care există date suficiente că a săvîrșit pe teritoriul celeilalte Părți Contractante o infracțiune care atrage extrădarea, poate fi arestată chiar fără intervenția prevăzută la punctul 1.

3. Arestarea făcută potrivit punctelor 1 sau 2 va fi adusă neîntîrziat la cunoștința celeilalte Părți Contractante.

Artykuł 66

1. Osoba aresztowana stosownie do artykułu 65 ustęp 1 może być zwolniona, jeżeli w terminie dwóch miesięcy od dnia wysłania zawiadomienia, przewidzianego w artykule 65 ustęp 3, nie wpłynęły wnioski o wydanie.

2. Osoba aresztowana stosownie do artykułu 65 ustęp 2 może być zwolniona, jeżeli w terminie miesiąca od dnia wysłania zawiadomienia, przewidzianego w artykule 65 ustęp 3, nie wpłynęło zawiadomienie, że będzie zgłoszony wniosek o wydanie.

Artykuł 67

Odroczenie wydania

Jeżeli na obszarze wezwanej Umawiającej się Strony przeciwko osobie, której wydania żąda się, toczy się postępowanie karne lub została ona skazana za inne przestępstwo, wydanie może ulec odroczeniu do czasu zakończenia postępowania karnego, całkowitego wykonania kary orzeczonej przez sąd albo do chwili zwolnienia tej osoby przed ukończeniem odbywania kary.

Artykuł 68

Wydanie czasowe

1. Jeżeli odroczenie wydania, przewidziane w artykule 67, mogłoby spowodować przedawnienie postępowania karnego lub poważnie ujemne skutki dla ustalenia faktów, na uzasadniony wniosek osoba, której wydania się żąda, może być wydana czasowo.

2. Osoba czasowo wydana zostanie przekazana z powrotem niezwłocznie po dokonaniu czynności procesowych, dla których przeprowadzenia została wydana.

Artykuł 69

Przekazanie

Wezwana Umawiająca się Strona zawiadomi wzywającą Umawiającą się Stronę o miejscu i dacie wydania. Jeżeli wzywająca Umawiająca się Strona nie przejmie osoby podlegającej wydaniu w terminie piętnastu dni od daty ustalonej dla przekazania, osoba ta może być zwolniona.

Artykuł 70

Przekazywanie przedmiotów

1. Umawiające się Strony przekazują sobie na wniosek:
a) przedmioty i wartości uzyskane przez przestępcę w wyniku czynu przestępnego, który uzasadnia wydanie;
b) przedmioty mogące stanowić dowody rzeczowe w sprawie, w której żąda się wydania.

2. Przedmioty i wartości wymienione w ustępie 1 przekazuje się także, jeżeli wydania przestępcy nie można dokonać z powodu jego śmierci, uchylania się od sądu lub innych okoliczności.

3. Jeżeli przedmioty podlegające przekazaniu potrzebne są wezwanej Umawiającej się Stronie jako środki dowodowe w innym postępowaniu karnym, przekazanie ich można odroczyć aż do zakończenia tego postępowania.

4. Prawa osób trzecich do przedmiotów podlegających przekazaniu pozostają nienaruszone. Przedmioty, co do których prawa takie istnieją, zwraca się wezwanej Umawiającej się Stronie po zakończeniu postępowania w celu wydania osobom uprawnionym.

Artykuł 71

Ponowne wydanie

Jeżeli osoba wydana uchyli się od postępowania karnego lub wykonania kary i powróci na obszar wezwanej

Articolul 66

1. Persoana arestatată în conformitate cu articolul 65 punctul 1 poate fi pusă în libertate dacă, în termen de două luni din ziua trimiterii înștiințării prevăzută la articolul 65 punctul 3, nu se primește cererea de extrădare.

2. Persoana arestatată potrivit articolului 65 punctul 2 poate fi pusă în libertate dacă, în decurs de o lună din ziua expedierii înștiințării prevăzută în articolul 65 punctul 3, nu se primește o comunicare în sensul că va fi trimisă cererea de extrădare.

Articolul 67

Aminarea extrădării

Dacă persoana a cărei extrădare se cere este implicată într-un proces penal în curs sau dacă a fost condamnată pentru o altă infracțiune pe teritoriul Părții Contractante solicitate, extrădarea poate fi aminată pînă la sfîrșitul procesului penal, pînă la executarea completă a pedepsei pronunțată de instanță sau pînă la eliberarea definitivă înainte de expirarea duratei acesteia.

Articolul 68

Extrădarea temporară

1. Dacă aminarea extrădării prevăzută în articolul 67 ar putea atrage după sine împlinirea termenului de prescripție a acțiunii penale sau ar putea aduce prejudicii serioase pentru stabilirea faptelor, persoana a cărei extrădare se cere poate fi extrădată temporar, pe baza unei cereri motivate.

2. Persoana extrădată temporar va fi înapoiată de îndată după efectuarea actelor procesuale pentru care a fost extrădată.

Articolul 69

Predarea

Partea Contractantă solicitată este obligată să comunice Părții Contractante solicitante locul și data predării. Dacă Partea Contractantă solicitantă nu ia în primire persoana ce urmează a fi extrădată în termen de 15 zile de la data stabilită pentru predare, această persoană va putea fi pusă în libertate.

Articolul 70

Transmiterea obiectelor

1. Părțile Contractante se obligă să-și transmită reciproc, la cerere:

a) obiectele și valorile care au fost procurate de infractor prin infracțiunea care a atras extrădarea;
b) obiectele care pot avea importanță ca probe în cauza penală pentru care s-a cerut extrădarea.

2. Obiectele și valorile prevăzute la punctul 1 se transmit chiar dacă extrădarea infractorului nu poate fi făcută din cauza morții lui, sustragerii de la judecată sau din alte împrejurări.

3. Dacă obiectele cerute sînt necesare Părții Contractante solicitate ca probe într-o altă cauză penală, transmiterea lor poate fi aminată pînă la terminarea procesului în cauză.

4. Drepturile terților asupra obiectelor cerute rămîn neatînse. Obiectele asupra cărora există asemenea drepturi se restituie Părții Contractante solicitate, după terminarea procedurii, pentru a fi înapoiate persoanelor îndreptățite.

Articolul 71

Repetarea extrădării

Dacă persoana extrădată se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, ori de la executarea pedepsei și se

Umawiającej się Strony, wówczas na żądanie zostanie ona ponownie wydana bez potrzeby przedstawiania dokumentów przewidzianych w artykułach 62 i 63.

Artykuł 72

Zbieg wniosków o wydanie

Jeżeli od kilku państw wpłynęły wnioski o wydanie tej samej osoby, wezwana Umawiająca się Strona postanowi, który z tych wniosków uwzględnić.

Artykuł 73

Ograniczenie ścigania osoby wydanej

1. Bez zgody wezwanej Umawiającej się Strony osoba wydana nie może być pociągnięta do odpowiedzialności karnej, nie może być w stosunku do niej wykonana kara ani nie może być ona wydana państwu trzeciemu z powodu innego przestępstwa popełnionego przed wydaniem, niż to, które stanowiło podstawę wydania.

2. Zgoda nie jest wymagana, jeżeli w terminie miesiąca od zakończenia postępowania karnego, a w przypadku skazania — od odbycia kary, osoba wydana nie opuści obszaru wzywającej Umawiającej się Strony lub na obszar ten powróci. Do terminu tego nie wlicza się czasu, w którym osoba wydana nie mogła opuścić obszaru wzywającej Umawiającej się Strony z przyczyn niezależnych od jej woli.

Artykuł 74

Zawiadamianie o wynikach postępowania karnego

Umawiające się Strony zawiadamiają się wzajemnie o wynikach postępowania karnego wszczętego przeciwko wydanym osobom. Jeżeli w stosunku do tych osób zapadną prawomocne orzeczenia, należy przysłać ich odpisy.

Artykuł 75

Czasowe przekazanie osób aresztowanych

Jeżeli zachodzi potrzeba przesłuchania w charakterze świadków osób aresztowanych znajdujących się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, organy tej Strony określone w artykule 78 mogą zarządzić przekazanie tych osób na obszar wzywającej Umawiającej się Strony pod warunkiem, że będą one nadal pozbawione wolności i po przesłuchaniu zostaną niezwłocznie przekazane z powrotem.

Artykuł 76

Tranzyt

1. Jedna z Umawiających się Stron na wniosek drugiej Umawiającej się Strony zezwoli na przewóz przez swój obszar osób wydanych przez państwo trzecie drugiej Umawiającej się Stronie. Przepis ten nie będzie miał zastosowania, jeżeli według postanowień niniejszej Umowy nie istniałby obowiązek wydania.

2. Jeżeli zachodzi potrzeba przesłuchania w charakterze świadków lub biegłych osób pozbawionych wolności w państwie trzecim, organy wezwanej Umawiającej się Strony określone w artykule 78 zezwolą na przewóz tych osób tam i z powrotem przez obszar swego Państwa, z zachowaniem przepisów artykułu 11 ustęp 3.

3. Wniosek o zezwolenie na tranzyt przysyła się i załatwia w tym samym trybie, co wniosek o wydanie.

intoarce pe teritoriul Părții Contractante solicitate, ea va putea fi din nou extrădată, la cerere, fără a mai fi necesară prezentarea actelor prevăzute în articolele 62 și 63.

Articolul 72

Cereri de extrădare primite din partea mai multor state

Dacă se primesc cereri de extrădare privind aceeași persoană, din partea mai multor state, Partea Contractantă solicitată hotărăște care din aceste cereri urmează să fie luată în considerare.

Articolul 73

Limitele urmăririi penale împotriva persoanei extrădate

1. Fără acordul Părții Contractante solicitate, persoana extrădată nu poate fi trasă la răspundere penală, supusă executării pedepsei sau extrădată unui al treilea stat, pentru o altă infracțiune săvârșită înaintea extrădării, decît aceia pentru care s-a făcut extrădarea.

2. Acordul nu este necesar, dacă persoana extrădată nu părăsește teritoriul Părții Contractante solicitante în termen de o lună de la sfîrșitul procesului penal, iar în cazul condamnării, de la executarea pedepsei, sau dacă ea se reîntoarce pe teritoriul acestei din urmă Părți. În acest termen nu se socotește timpul în care persoana extrădată nu a putut părăsi teritoriul Părții Contractante solicitante din motive independente de voința sa.

Articolul 74

Informații cu privire la rezultatul procesului penal

Părțile Contractante își comunică reciproc informații cu privire la rezultatul procesului penal pornit împotriva persoanei extrădate. Dacă împotriva acestei persoane a fost pronunțată o hotărîre definitivă, se va trimite și copia hotărîrii.

Articolul 75

Transportul provizoriu al persoanelor arestate

În cazul cînd este necesară audierea ca martori a unor persoane arestate care se găsesc pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, organele acestei Părți Contractante, prevăzute în articolul 78, pot dispune transportarea acestor persoane pe teritoriul Părții Contractante solicitante, cu condiția ca ele să fie menținute în stare de arest și să fie înapoiate în cel mai scurt timp după audierea lor.

Articolul 76

Tranzitarea

1. Fiecare din Părțile Contractante va autoriza, la cererea celeilalte Părți Contractante, transportul pe teritoriul său al persoanelor extrădate celeilalte Părți Contractante de către un al treilea stat. Prevederea aceasta nu se va aplica dacă, potrivit prevederilor prezentului Tratat, nu ar exista obligația de extrădare.

2. În cazul în care este necesară audierea ca martori sau experți a unor persoane ce se găsesc arestate într-un al treilea stat, organele Părții Contractante solicitate prevăzute în articolul 78, vor autoriza transportul dus și întors al acestor persoane pe teritoriul statului lor, cu respectarea prevederilor articolului 11 punctul 3.

3. Cererea pentru autorizarea tranzitului se înaintează și se rezolvă după aceleași reguli ca și cererea de extrădare.

Artykuł 77

Koszty wydania i tranzytu

Koszty wydania ponosi Umawiająca się Strona, na której obszarze powstały. Koszty tranzytu ponosi wzywająca Umawiająca się Strona.

Artykuł 78

Sposób porozumiewania się

W sprawach dotyczących wydania i tranzytu Ministerstwa Sprawiedliwości i Generalne Prokuratury Umawiających się Stron porozumiewają się między sobą bezpośrednio.

Artykuł 79

Obowiązek wszczęcia postępowania karnego

1. Jedna z Umawiających się Stron na wniosek drugiej Umawiającej się Strony wszczyna, zgodnie ze swoim prawem, postępowanie karne przeciwko swemu obywatelowi wówczas, gdy istnieją dostateczne dane, że na obszarze drugiej Umawiającej się Strony popełnił on przestępstwo, które uzasadniałoby wydanie.

2. Do wniosku dołącza się informacje zawierające dane dotyczące popełnionego czynu, kwalifikację przestępstwa oraz posiadane dowody jego popełnienia, a także w miarę możliwości dane przewidziane w artykule 62 punkt c).

3. Umawiająca się Strona, której obywatelem jest osoba ścigana, zawiadomi drugą Umawiającą się Stronę o wyniku postępowania, a w razie wydania wyroku — po uprawnieniu się prześle jego odpis.

Artykuł 80

Zawiadamianie o skazaniach

Umawiające się Strony przesyłają sobie co kwartał dane dotyczące prawomocnych wyroków skazujących wydanych przez sądy jednej z Umawiających się Stron przeciwko obywatelom drugiej Umawiającej się Strony, dołączając w miarę możliwości odciski palców tych osób. Dotyczy to również wszelkich późniejszych zmian odnoszących się do wspomnianych wyroków.

Artykuł 81

Informacje o poprzedniej karalności

Umawiające się Strony na wnioski sądów i prokuratur udzielają sobie bezpłatnie informacji o poprzedniej karalności osób figurujących w ich rejestrach skazanych.

CZĘŚĆ III

Postanowienia końcowe

Artykuł 82

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która odbędzie się w Warszawie.

Artykuł 83

Umowa niniejsza zawarta jest na okres pięciu lat licząc od dnia jej wejścia w życie. Ulega ona przedłużeniu na dalsze pięcioletnie okresy, o ile jedna z Umawiających się Stron nie wypowie jej na sześć miesięcy przed upływem odpowiedniego okresu.

Articolul 77

Cheltuieli de extrădare și tranzit

Cheltuielile de extrădare vor fi suportate de Partea Contractantă pe teritoriul căreia s-au efectuat. Cheltuielile de tranzit vor fi suportate de Partea Contractantă solicitantă.

Articolul 78

Modul de legătură

În problemele de extrădare și tranzitare, Ministerele de Justiție și Procuraturile Generale ale celor două Părți Contractante comunică direct între ele.

Articolul 79

Obligația de a porni o acțiune penală

1. Fiecare Parte Contractantă, la cererea celeilalte Părți Contractante, va porni, în conformitate cu propria sa lege, acțiunea penală împotriva unui cetățean al său, în cazul în care există date suficiente că a săvârșit pe teritoriul celeilalte Părți Contractante o infracțiune care ar atrage extrădarea.

2. La cerere se anexează o informare cuprinzând date asupra faptei săvârșite, calificării ei juridice precum și toate probele existente cu privire la săvârșirea infracțiunii, iar în măsura în care este posibil, datele prevăzute în articolul 62 litera c).

3. Partea Contractantă al cărei cetățean este persoana urmărită va înștiința cealaltă Parte Contractantă despre rezultatul procesului penal, iar în cazul în care ar interveni o hotărâre definitivă, va trimite și o copie de pe această hotărâre.

Articolul 80

Comunicarea hotărârilor de condamnare

Părțile Contractante își comunică trimestrial date privind hotărârile definitive de condamnare pronunțate de instanțele unei Părți Contractante împotriva cetățenilor celeilalte Părți Contractante, anexînd, în măsura posibilităților, amprente digitale ale condamnaților. Această dispoziție se aplică și cu privire la modificările ulterioare ce ar interveni în legătură cu hotărârile susmenționate.

Articolul 81

Informații asupra antecedentelor penale

La cererea instanțelor judecătorești sau a procuraturilor, Părțile Contractante își transmit reciproc și în mod gratuit informații cu privire la antecedentele penale ale persoanelor care figurează în cazierele lor judiciare.

PARTEA III

Dispoziții finale

Articolul 82

Prezentul Tratat este supus ratificării și va intra în vigoare la treizeci de zile de la data schimbului instrumentelor de ratificare, care va avea loc la Varșovia.

Articolul 83

Prezentul Tratat se încheie pentru o perioadă de cinci ani de la data intrării lui în vigoare. El va fi considerat prelungit de fiecare dată pentru o altă perioadă de cinci ani, dacă nici una din Părțile Contractante nu-l denunță cu cel puțin șase luni înainte de expirarea acestui termen.

Artykuł 84

Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy tracą moc Konwencja między Polską a Rumunią dotycząca pomocy i ochrony sądowej w sprawach cywilnych, podpisana w Bukareszcie dnia 19 grudnia 1929 roku, i Konwencja między Polską a Rumunią dotycząca wydawania przestępców i pomocy prawnej w sprawach karnych, podpisana w Bukareszcie dnia 26 marca 1930 roku.

Umowę niniejszą sporządzono w Bukareszcie dnia 25 stycznia 1962 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i rumuńskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Na dowód czego Pełnomocnicy obu Umawiających się Stron podpisali niniejszą Umowę i opatrzyli ją pieczęciami.

Z upoważnienia Rady Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej Janusz Zambrowicz	Z upoważnienia Rady Państwa Rumuńskiej Republiki Ludowej Aurel Mălnășan
--	--

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową Rada Państwa deklaruje, że jest ona zgodna z postanowieniami w niej zawartymi; oświadcza, że jest ona będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 12 września 1962 roku.

Minister Spraw Zagranicznych: A. Rapacki

L. S.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Articolul 84

Odată cu intrarea în vigoare a prezentului Tratat își pierde valabilitatea Convenția între Polonia și România relativă la asistența reciprocă și protecția juridică în materie civilă, semnată la București la 19 decembrie 1929 și Convenția între Polonia și România relativă la extradarea infractorilor și asistența judiciară în materie penală, semnată la București la 26 martie 1930.

Prezentul Tratat s-a întocmit la București, la data de 25 ianuarie 1962, în două exemplare, fiecare în limbile polonă și română, ambele texte având aceeași valabilitate.

Drept care plenipotențiarilor ambelor Părți Contractante au semnat prezentul Tratat și au aplicat sigiliile lor.

Din împuternicirea Consiliului de Stat al Republicii Populare Polone, Janusz Zambrowicz	Din împuternicirea Consiliului de Stat al Republicii Populare Române Aurel Mălnășan
--	--

uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde jej postanowienie; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że

302

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 17 listopada 1962 r.

w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Rumuńską Republiką Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych, podpisanej w Bukareszcie dnia 25 stycznia 1962 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z art. 82 Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Rumuńską Republiką Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i kar-

nych, podpisanej w Bukareszcie dnia 25 stycznia 1962 r. nastąpiła w Warszawie dnia 6 listopada 1962 r. wymiana dokumentów ratyfikacyjnych powyższej Umowy.

Minister Spraw Zagranicznych: A. Rapacki

Redakcja: Urząd Rady Ministrów — Biuro Prawne, Warszawa, al. Ujazdowskie 1/3.

Administracja: Administracja Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów, Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 50.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Zakładach Graficznych „Tamka”, Warszawa, ul. Tamka 3.